

Sultana Avram
Restituiri
Pictorul Gh. Mocanu

Sultana Avram

RESTITUIRI

**Pictorul
Gh. Mocanu**

Titlul: **Restituiri - Pictorul Gh. Mocanu**

Copyright © 2013

Toate drepturile aparțin autorului.

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al autorului.

Autorul își asumă întreaga răspundere asupra conținutului.

Tehnoredactare: Techno Media

Selecția imaginilor: critic și istoric de artă Maria Olimpia Tudoran Ciungan

Traducerea în limba engleză: prof. Cristian Husac

Fotografiile realizate de: ing. Dumitru-Doru Munteanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AVRAM, SULTANA

Restituiri : Pictorul Gh. Mocanu / Sultana Avram. –

Sibiu : Techno Media : Astra Museum, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-8520-23-0

ISBN 978-606-616-056-8

75(498) Mocanu,Gh.

929 Mocanu,Gh.

Tipar: Editura Techno Media

550074, Sibiu,

str. Dimitrie Cantemir nr. 22,

tel./fax: 0269/21.19.83

www.technomedia.ro;

e-mail: office@technomedia.ro

Volum apărut cu sprijinul Primăriei Onești – primar Neghină Laurențiu

și a sponsorilor: ing. Eduard-Victor Smeu, ing. Gina Enache

ing. Dragoș-Aurelian Cherciu, prof. Rodica Tița,

fam. ing. Ionuț și Luminița Tudor

Cuprins

Content

Scrisoare deschisă	7
Argument	9
Ținutul Bacăului – creuzet al culturii.....	11
Începuturile	13
Dascălul.....	15
Pictorul.....	17
Prieteni și admiratori, mărturii și confesiuni.....	19
Spicuri din critica vremii	31
Repertoriul expozițiilor	33
Cercul „Ion Diaconescu” sub conducerea Profesorului Ghiță Mocanu – selecție palmares	35
Open Letter	39
Argument	41
Bacău County – A Melting Pot of Culture	43
The Beginnings	45
The Teacher.....	47
The Painter.....	49
Friends and Admirers, Testimonies and Confessions	51
Bits from the Reviews of the Time	65
Repertoire of Exhibitions.....	67
The “Ion Diaconescu” Drawing Circle Mentored by Ghiță Mocanu – Record Selection.....	69
Bibliography	72
SCHIȚE ȘI DESENE / Sketches and Drawings.....	73
ACUARELE ȘI CERAPASTEL / Watercolor and Dry Pastel	99
ULEI / Oil	137

Scrisoare deschisă

DRAGUL MEU PRIETEN

Dacă vrei să umbli cu mine în lumea care mi-a legănat copilăria, dacă vrei să-mi fii confident, răscolește-ți sufletul până vei da de izul de iarbă și flori, de colb și de ninsori, pe pământul sărbătorește păstrat ca UNICUL talisman în călătoria trecătoare prin viață spre etern. Și atunci, haide!

M-ai întrebat cândva de ce pictez. M-ai întrebat de ce-mi împart sufletul între șevalet și catedră... M-ai întrebat...

N-am să-ți pot răspunde întru totul. Pentru asta îmi trebuie mult timp după ce timpul se va sfârși pentru mine.

M-am născut într-o primăvară în murmur de flori și-n zumzet de muncă și-am deschis ochii pe copacii care-și înfingeau crengile în lumină ca să sprijine pe brațele lor cerul.

Am urcat pe ei și-am furat soare și-am furat cer și le-am ascuns pentru totdeauna undeva în mine și nu știu unde. Acum le caut. Dimineața mă scol și mă așez în fața șevaletului privind prin fereastra lui ca-ntr-o oglindă, să văd unde s-au ascuns soarele și cerul. În fiecare zi le caut. Și umplu pânzele de bucățele din satul copilăriei mele, cu toamnele lui bogate și iernile năpădite cu dor de casă, de cald și miros de oameni trudiți de muncile anului. Și umplu pânzele cu gânduri de grădini, cu gânduri de miriști și fânețe, cu zâmbet de pământ răsărit din ulcele în care-și ascunde tainic amurgul lumina. Și tot nu găsesc locul unde mi-am ascuns soarele și cerul. Și atunci mă întorc și-mi caut pașii, și-mi caut taina printre copaci și flori; mă caut și-ncerc să dau mâna cu mine.

Când obolesc, fug la copii. Mă găsesc în ei, în ochii și zâmbetul lor. Fur apă vie și fug iar să mă sfătuiesc cu copacii și casele.

De ce nu-i pictez și pe oameni?

Ei respiră prin case și copaci, prin flori și grădini. Caută-i și-i vei simți atingând cu gestul suprem dătător de viață tot ce pictez eu.

Tabloul nu-i chipul, ci sufletul lor. Ei sunt aici, încearcă să-i vezi și să le simți apropierea.

Eu sunt modern, chiar de nu par, dar nu sunt păpădie să zbor în bătaia vântului. Am în picioare plumbul pământului pus acolo de bunici și părinți, de cei ce m-au trimis să umblu spre viitor ca pe ființa lor. Nu-ncerc să zbor. M-aș minți c-o fac și aș plăti cu prăbușiri iremediabile.

Unde crezi că voi ajunge? Acolo spre unde am pornit. Spre mine și spre oameni. Cred c-am să-i întâlnesc într-o zi și-am să rămân cu ei. Sunt sigur că ei îmi vor spune unde mi-am ascuns bucățelele de cer și de soare. Și poate că mi le vor înapoia să le arunc iarăși în sus ca să le poată lua și alții care vor încerca să vorbească cu copacii și florile.

Până atunci, mă scol în fiecare dimineață să mă uit pe fereastra șevaletului în străfundul sufletului meu, care începe să-și adune truda ca fructul pârguit spre rod.

Poate altădată te voi chema să vezi chipul oamenilor. Acum de-abia încerc să-l înțeleg și să-l simt.

Când obosești, încearcă să stai de vorbă cu copacii și cu florile. Îți vor destăinui multe din cele ce nu le afli de la nimeni și vei putea vibra cu zărilor.

Așa înțeleg eu să cred. Și cred așa.

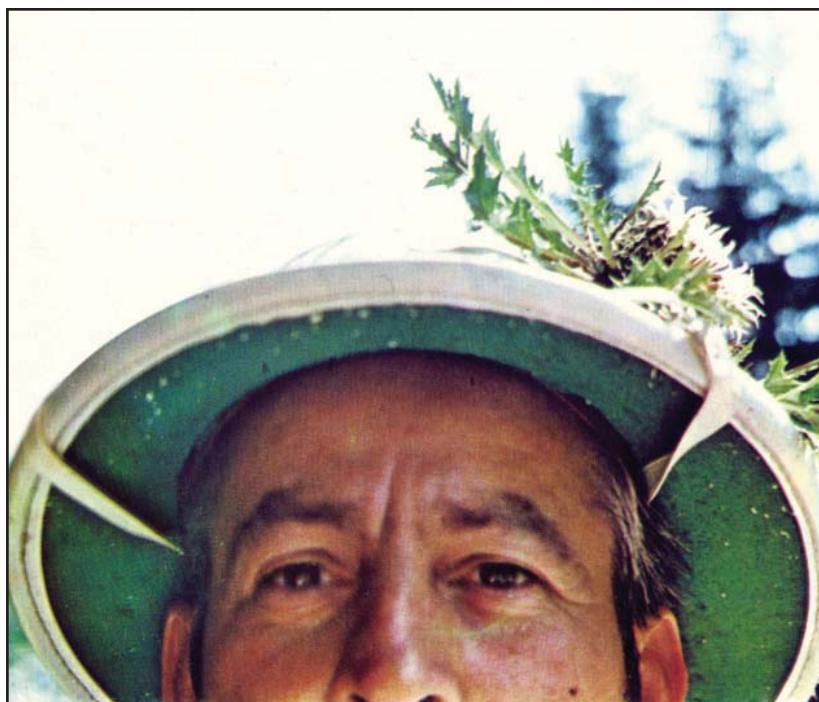
Prof. Gh. Mocanu

Argument

Destinul unui om e scris în stele, în nume, în locul în care s-a născut, în părinții care l-au zămislit. Stelele l-au înzestrat pe Ghiță Mocanu cu talent, cu pasiune și dăruire, cu toate acele calități care au făcut din el un OM deosebit. Numele de Gheorghe l-a ajutat să învingă balaurii și demonii de care fiecare are parte, însă el a făcut-o zâmbind și îmbrățișând viața cu bune și rele. Locul în care s-a născut, satul Vâlcele din județul Bacău, și-a pus amprenta prin cunoașterea tradițiilor românești și prin apropierea de natură, predominantă în picturile sale. Părinții, Elena și Grigore Mocanu, l-au învățat ce-i omenia, l-au iubit și l-au crescut în spiritul dragostei de oameni. Spirit mereu neliniștit, în perpetuă căutare a frumosului în toți și în toate, Ghiță Mocanu a avut șansa de a avea ca mentori profesori precum A. Secoșanu, V. Melica, N. Hilohi, care au marcat viața tânărului student la facultatea de Arte Plastice din cadrul Institutului Pedagogic București.

Dar cine a fost cu adevărat Ghiță Mocanu putem cunoaște doar dacă urmărim firul vieții ca om, dascăl, pictor și membru al unei comunități pe care și-a pus amprenta pentru mult timp.

Albumul se dorește a fi un omagiu adus celui care a făcut multe, dar ar fi putut face încă mai multe lucruri meritorii, dacă soarta nu l-ar fi oprit din planurile sale.

Ținutul Bacăului – creuzet al culturii

Prezentat și în „Descrierea Moldovei” a lui Dimitrie Cantemir, ținutul Bacăului, cunoscut într-un document papal și drept „Civitas Bacoviae”, a avut o istorie bogată datorită, în parte, drumului comercial care trecea pe la Bacău, înlesnind legăturile economice dintre locuitorii acestuia și marile centre ale Europei și chiar cu cele din Orientul apropiat, prin Constantinopol. Cunoașterea pe plan european a localității Bacău e dovedită printre altele și de o scrisoare papală din 15 aprilie 1400, sau de un document emanat din cancelaria domnului Moldovei, Alexandru cel Bun în 6 octombrie 1408, care îl arată ca un centru vamal pentru negustori.¹ În secolul al XV-lea în Bacău s-a stabilit și fiul lui Ștefan cel Mare, Alexandrel, care a ridicat Curtea domnească și Biserica Precista.

Bacăul a avut de-a lungul timpului atribuții militare și comerciale importante, fapt ce a înlesnit dezvoltarea sa atât ca centru economic important al țării, cât și pe plan cultural, personalități de prestigiu fiind origine sau legându-și numele de această zonă.

Teritoriul ce se întinde în bazinul mijlociu al râului Siret, pe cursul inferior al Bistriței și bazinul hidrografic al râului Trotuș este binecunoscut prin frumusețea locurilor, hărnicia oamenilor, dar și prin numărul mare de oameni de cultură care și-au pus amprenta pe destinul cultural al țării, prin numărul de personalități pe care le-a dat de-a lungul timpului. Fie că este vorba de științe exacte, sport sau domeniul artistic, nume de prestigiu au făcut înconjurul țării sau chiar al lumii. Marea familie Ghika, Vasile Alecsandri, George Bacovia, Tristan Tzara, Alexandru Piru, George Apostu sunt doar câteva dintre personalitățile mari a căror prezentare nu mai este necesară. Numele matematicianului Solomon Marcus, al dirijorului George Bălan, al actorilor Radu Beligan și Olga Tudorache, al sportivilor Nadia Comăneci, Doina Melinte și Monica Roșu, al jurnalistei și scriitoarei Gabriela Adameșteanu, al istoricului și criticului Ion Frunzetti, al compozitorului Sile Dinicu, al cântăreței Loredana Groza și multe altele, vor rămâne în memoria timpului și în inimile celor care i-au cunoscut și apreciat. Artiști precum Nicu Enea, Ilie Boca, Gheorghe Velea, Ion Burdujoc, Ion Diaconescu, Salomeea Velea, Didina Solomon, Petru Pinca, Cristian Bandi, Mihai Ciuaru, Dany Zărnescu, Magda Cârneli, ca să amintim doar pe câțiva într-o ordine aleatoare, ne îndreptățesc să considerăm acest colț de țară ca fiind unul de excepție, în care

¹ *Enciclopedia Județului Bacău*, Editura Agora, Bacău, 2007, p. 67

talentul și pasiunea au dat naștere unor valori care au marcat fundamental domeniul artistic. În acest mediu cultural și artistic efervescent tânărul Ghiță Mocanu avea să pornească pe drumul anevoios al afirmării artistice.

Personalitatea lui Ghiță Mocanu s-a manifestat pe diverse planuri, el fiind nu numai dascăl, pictor, eseist, dar și creator de talente, formator de destine din rândul micilor discipoli pe care i-a îndrumat și propulsat în cadrul Cercului de desen „Ion Diaconescu”.

În urma sa a lăsat pe lângă lucrări personale de o mare sensibilitate, în peniță, tuș, cărbune, acuarelă sau ulei și picturi murale lucrate în diverse locuri din țară, executate de elevii săi sub o atentă îndrumare. Expozițiile sale personale deschise în Onești, Bacău, Iași, Suceava, Reșița, Slănic-Moldova, Piatra Neamț, Satu Mare sau București, cele din Germania sau Italia, numeroasele premii obținute personal sau împreună cu elevii săi, dovedesc o personalitate complexă care nu a făcut rabat la calitate și s-a implicat cu pasiune și profesionalism în viața culturală locală și națională.

Prezență vie în cadrul vieții artistice oneștene, Ghiță Mocanu a depășit cu mult granițele județului, devenind un reper în rândul artiștilor plastici prin personalitatea sa puternică și prin forța lucrărilor sale.

Drumul său, curmat prea de timpuriu de un destin tragic, este drumul uneori anevoios, dar plin de pasiune și dăruire al unui OM care a reușit prin forțe proprii să atingă performanța și să marcheze iremediabil viața celor care l-au cunoscut.

Începuturile

Fostul sat Vâlcele, apoi încorporat în Târgu Ocna – cea mai însemnată localitate de pe Valea Trotuşului timp de secole, dominând economic și cultural întreaga zonă, – se bucură de o locație prielnică economiei, dar și turismului. Orașul Târgu Ocna este adăpostit într-o adevărată potcoavă a dealurilor, străjuit din trei părți de prelungirile Munților Trotuşului (masivul Nemirei în S și SV, Culmea Berzunțului în V) și dealurile subcarpatice în N (Prislopu, La Fundătură, La Stupină, Fetele Târgului, Butnaru). Aici a văzut lumina zilei Ghiță Mocanu, la data de 31 martie 1938.

Familia sa numeroasă, compusă din patru frați și trei surori, el fiind mezinul, deținea o gospodărie mare, în care se creșteau vite, viței, porci, găște și găini, cu zece hectare de teren, grădină și vie. Mama era cea care coordona întreaga activitate a familiei, repartizând fiecăruia ce avea de făcut.

Bucuria cea mai mare a lui Gicu (așa cum era alintat), era să colinde dealurile, să mediteze ore în șir, să admire bogăția de culori, culori pe care le vedea meșteșugit combinate și de mama sa, care țesea, de surorile mai mari, care tricotau, având un atelier cu trei mașini de tricotat.

Au venit apoi vremuri grele, iar părinții săi, împotrivindu-se colectivizării, au fost amenințați cu deportarea în Siberia. Tatăl a fost purtat o noapte întreagă pe câmpuri de echipele care „convingeau” țăranii să accepte colectivizarea, fiind nevoit, în cele din urmă, să cedeze. Au continuat lupta de supraviețuire umblând din curte în curte cu o batoză, reușind astfel să-și asigure existența.

În perioada secetei din 1946, Gicu avea 8 ani. Fratele lui Gicu își amintește cum plecau toți din sat cu trenul „Foamea”, să vândă lucruri din casă pentru a cumpăra un sac de grâu. Erau vremuri grele pentru toți, iar țăranii din satele Moldovei plecau în țară în căutare de lucru pentru a-și putea întreține familiile.

Educația și-a început-o la Școala Generală din sat, apoi părinții l-au trimis la Piatra Neamț pentru a urma Școala medie tehnică, la specializarea hidrotehnică. În timpul reformei din '51, s-a desființat școala, Gicu fiind în anul trei, așa încât s-a transferat la Sibiu, la Liceul „Gheorghe Lazăr”. Fire sensibilă, Gicu Mocanu a refuzat să urmeze o carieră tehnică de care nu se simțea atras, deși frații lui au absolvit facultăți cu profil de inginerie și părinții săi și-ar fi dorit să-l vadă și pe mezin cu o meserie „adevărată”.

După absolvirea studiilor liceale și satisfacerea stagiului militar, între anii 1959 și 1961, a funcționat ca instructor artistic la Casa de Cultură din Târgu Ocna. Atmosfera ce l-a însoțit din copilărie a fost una plină de culoare, îndemnându-l să încerce să își transmită emoțiile cu ajutorul penelului.

S-a înscris la Facultatea de Arte Plastice din cadrul Institutului Pedagogic București, unde a studiat cu A. Secoșanu, V. Melica, N. Hilohi, facultate pe care a absolvit-o în 1965. Cu o energie dată doar de marea sa dragoste pentru penel și copii, s-a împărțit între activitățile de la catedră, de la Cercul de desen, de acasă, s-a implicat în zeci de proiecte, colaborând cu instituții de cultură din Bacău, scriind în publicațiile de specialitate, dăruindu-se trup și suflet visurilor sale.

Destinul va curma această activitate laborioasă la 28 august 1993, când Ghiță Mocanu a trecut la cele veșnice în urma unui presupus accident de tren.

Dascălul

În 1966 a primit numirea ca profesor la catedra de desen a Școlii Generale nr. 5 din Onești, școală care azi îi poartă numele și unde, în același an, a înființat Cercul de desen „Ion Diaconescu”. Cercul de desen a primit o notorietate internațională prin numeroasele premii obținute de elevii săi. Acest succes se datorează modului în care știa să își apropie elevii, să îi implice în actul artistic. A pornit de la atmosfera „de lucru”: a pictat cu elevii săi pereții atelierului de desen al școlii cu imagini menite să le stimuleze imaginația; a elaborat un ciclu de 15 lecții-povești versificate în care limbajul plastic este transmis elevilor cu ușurință, ora de desen desfășurându-se pe fundal muzical, facilitând pătrunderea în lumea culorii și asimilarea noțiunilor abstracte. La orele lui veneau și preșcolari, avându-și locul bine stabilit, pentru ca bucuria de a desena să fie percepută ca o joacă în țara lui Cromo-Împărat. Orele neconvenționale au fost dublate de activități extrașcolare menite să completeze dezvoltarea intelectuală a copiilor prin cunoștințe diverse.

Experiența începută la școala din Onești a continuat în 1979 în Iași unde, împreună cu alte cercuri de desen din țară, a inițiat și condus primul șantier național de artă plastică a copiilor, care au realizat pictura murală de pe pereții Clinicii de Stomatologie Infantilă. Succesul acestor inițiative a condus la continuarea unor astfel de acțiuni în Europa unde, în colaborare cu UNESCO și UNICEF, a organizat șantiere de artă plastică pentru copii. Astfel în 1991 organizează șantierul de artă plastică din Fontanelatto, Parma-Italia, iar în 1992, 1993 pe cele din Bedonia, formând o tradiție în care Cercul „Ion Diaconescu” se face cunoscut și remarcat.

Activitatea de la catedră e completată de articolele de specialitate publicate în „Tribuna Școlii” și în „Revista de pedagogie” în care experiența sa este împărtășită colegilor de breaslă. Numele lui este legat și de capitolul de artă plastică din „Enciclopedia practică a copiilor”, unde a colaborat, dornic de a stimula pe toate căile creativitatea copiilor.

Școala generală numărul 5 din Onești care și-a deschis porțile la 15 septembrie 1962, poartă azi numele lui Ghiță Mocanu, cel care a făcut-o cunoscută dincolo de granițele țării. Sala Cercului de desen decorată cu picturi murale realizate de elevii școlii, este completată de scara principală de acces în școală care conține scene murale din cunoscuta legendă a Stejarului din Borzești. De-a lungul timpului membrii cercului Ion Diaconescu au câștigat numeroase premii naționale și internaționale la concursurile organizate de UNICEF.

Chiar dacă nu au urmat o carieră artistică, foștii elevi s-au format ca oameni sensibili la frumos și au păstrat în suflet chipul dascălului care le-a îndrumat pașii în copilărie și le-a dăruit o parte din sufletul lui.

Pictorul

Despre Ghiță Mocanu s-au exprimat numeroși comentatori ai fenomenului artistic, printre ei numărându-se și Simona Vărzaru, care, în martie 1989, comenta într-un articol din Suplimentul Literar Artistic al Scînteii Tineretului: *Suntem în fața lucrărilor unui artist sensibil, de o sensibilitate vibratilă; atent la toate schimbările imperceptibile ale luminii, umbrei, trecerii norilor pe cer; Ghiță Mocanu pare că se află de-o viață la pîndă, ca un vânător asupra elementelor, astfel că el vede ceea ce un ochi „normal” nu ar înregistra. Desenator intuitiv, sugestiv, conotativ, Mocanu are vocație însă, pentru acuarele.*

Formula plastică adoptată de el se apropie de acuarela primilor impresionisti care dizolvau forma și contopeau zonele de culoare acolo unde, până la ei, clasicistii trasau un contur precis: exerciții în vederea marilor compoziții în ulei.

Mocanu are capacitatea de a construi peisaje naturale sau citadine, de a evoca o zi, o oră, o clipă anume și de a ne transpune în atmosfera acelei clipe cu sentimentul că asistăm la un spectacol unic, al cărui cronicar – fericit cronicar! este el, pictorul.¹

Ghiță Mocanu a apelat nu numai la ulei, guașă, acuarelă sau peniță, ci și la cărbune, schițele lui din călătorii găsimu-și la întoarcerea acasă transpunerea în culoare. Catedrale sau simple case, un pâlcc de copaci, un turn în ruină, un pod arcuit zvelt peste ape, i s-au întipărit în minte, pentru ca apoi să poată să le transpună în vibrația clipei. Culoarea este aceea care l-a fascinat dintotdeauna pentru că limbajul culorii ajunge mai repede la sufletul omului decât cuvântul. Motivul? Poate pentru că: *fiecare culoare este autosemantică, cu alte cuvinte, ea transmite mesajul propriu. În domeniul optic, aceasta se traduce prin faptul că ea emană coloritul său independent de celelalte, plecând de la un plan bine delimitat. Mai mult, în imagine nu rațiunile estetice determină alegerea unei culori și nici locul ei în compoziție, ci semnificația sa simbolică.²*

Mesajul culorilor lui Ghiță Mocanu este receptat cu ușurință, pentru că are darul de a pătrunde în sufletul privitorului fără intermediari, așa cum și-a dorit pictorul.

¹ Vârzaru, Simona, *Fericit cronicar!*, în *Scânteia Tineretului*, 18 martie 1989

² Sandler, Egon, *Icoana chipul nevăzutului; elemente de teologie, estetică, tehnică*. Editura Sofia, București, 2005, p. 171

Prieteni și admiratori, mărturii și confesiuni

Amintirile unor prieteni, ca și ale admiratorilor picturii sale, stau mărturie pentru faptul că nu numai lucrările sale au rămas în mintea și sufletul lor, ci și imaginea omului de omenie și a dascălului pasionat de frumos.

Câțiva prieteni și admiratori au avut amabilitatea să-mi răspundă la întrebările: Cum l-ați cunoscut? Ce v-a impresionat la omul Ghiță Mocanu? Ce amintiri vă leagă de pictorul Gh. Mocanu? Ce moștenire considerați că a lăsat și cum este ea apreciată astăzi? Răspunsurile au variat în funcție de cunoașterea doar a lucrărilor, sau și a omului și dascălului Gh. Mocanu.

Ghiță Mocanu, cunoscut pictor din Onești, s-a impus ca un artist original ale cărui opere ne inițiază parcă în redescoperirea valorilor perene ale spațiului geografic și cultural nu numai al zonei de baștină (Onești), ci și a locurilor descoperite, (redescoperite) în voiajele sale, europene sau transcontinentale.

Absolvent al Institutului Pedagogic din București, Ghiță Mocanu a fost apropiat de Vasile Melica și Nicolae Hilohi, care i-au transmis o anume apetență pentru pictura murală ecleziastică.

Pictorul Mocanu debutează în 1966, la Bacău, după care va participa constant la numeroase expoziții colective, naționale, în paralel cu cele personale.

Spirit contemplativ, Ghiță Mocanu este cunoscut mai cu seamă ca peisagist, dar a pictat în egală măsură și naturi statice.

Adept al figurativului ce-și află în propria metamorfoză resursele expresivității, Mocanu ne oferă o etalare în timp, a peisajului, a prospețimii acestuia cu o autentică sinceritate a exprimării, relevându-ne continuitatea demersului său atât în viziune, cât și în concepție.

Variatatea complexă a succesiunii anotimpurilor i-a oferit prilej de meditație. Preocupat fiind în egală măsură de culoare și lumină, pictorul a surprins în pânzele sale euforia senzațiilor imediate, peisajele sale reflectând preocuparea redării fidele, aparte față de motiv, dar în același timp și o îmbinare a elementelor reale cu cele imaginare.

Subiectele ce l-au inspirat au fost cu predilecție preluate din inepuizabile resurse ale universului peisagistic: pădurile, lizierele, dealurile, câmpiile relevă o expresivitate frustă, ingenuă, un anume intimism, în care spontaneitatea desenului se topește în culoarea așternută cu vervă. Peisajele sale îmbină poetica imaginarului, cu datele reale, ilustrată în formule plastice concentrate, limpezi, în explicitul imaginii.

În cadrul vastei teme a peisajului, un segment important este cel al peisajelor citadine, desene sau acuarele.

În desene artistul tratează arhitecturile, cu dezinvoltură, cu siguranță, dar în același timp cu discreție, fără agresivitate, în formule lapidare ce concentrează esențele, eliberând imaginea de detalii inutile, motivul devenind astfel efigia, emblema orașului, a subiectului selectat.

Leningrad, Praga, Sighișoara, Sibiu, Varșovia, New-York, sunt desenate fulgurant, în notații spontane, sigure, ale locurilor prin care Mocanu a călătorit și care l-au impresionat, selectând cu inteligență și sensibilitate elemente reprezentative pentru oraș, pentru arhitectura acestuia, fie barocă, clasică, eclectică sau contemporană, cu alte cuvinte surprinzând acel „genius loci”.

Dintre orașele preferate de artist, Sighișoara este surprinsă și în câteva acuarele, variate, cuceritoare prin paleta cromatică dominată de tonalități calde, brun, brun roșcat, roșu cărămiziu, potențate de câteva accente deschise, alb gri.

De altfel, acuarela pentru Ghiță Mocanu a reprezentat o tehnică pe care a stăpânit-o, a subjugat-o, convertind-o în crearea emoției estetice care l-a stăpânit în actul de creație, emoție pe care ne-a transmis-o, prin capacitatea de stăpânire a succesiunii gamei cromatice, prospețimea acesteia, ordonarea ei, dar în același timp și crearea unei anume idealități poetice.

Mocanu îmbină realul cu imaginarul în numeroase peisaje, dintre care unele prezintă vaste orizonturi panoramice. Pictorul a lucrat după natură, în spiritul plain air, al acordului permanent între prospețimea senzațiilor și simplitatea elaborată a punerii în pagină.

Temperamentul său ardent și dinamic l-a ajutat să evite imaginile încremenite, exterioare ale peisajelor, atras fiind de natura lor internă, în mișcare, ce relevă spontaneitatea sinceră a artistului, în imagini directe, fără contrafaceri sau rigori impuse.

O notă aparte în peisagistica lui Mocanu o constituie peisajele pictate în ulei, formule plastice concentrate și limpezi, în imagini explicite, pete de culoare ce se completează, se susțin reciproc. Culoarea și forma își potențează reciproc virtuțile expresive proprii, în acord simfonic cu rafinata surdinizare

a luminii, evidențiind structura temperamental lirică, instinctul pictural al artistului care-și ascultă impulsurile.

În peisajele sale în ulei Ghiță Mocanu relevă aceeași spontaneitate ca în acuarele, pictorul reușind, după opinia noastră, să confere acestei tehnici valențele acuarelei, transparența tonalităților; libertatea tușei, valoarea intensităților cromatice apropiate.

*Trăsăturile definitorii peisagisticii lui Ghiță Mocanu le întâlnim și într-o altă zonă a creației sale, cea a **naturilor moarte**, dominate de elementele florale.*

Bogatul registru floral al artistului, ghiociei, zorele, petunii, crizanteme, bujori, trandafiri ș.a. exprimă un intimism euforic, liric, al autenticității etalării unei bogății tonale, a unei vigori cromatice în armonii subtile, vii, ce-și păstrează prospețimea senzațiilor; redând delicatețea formei, surdinizarea luminii și culorii, spontaneitatea unui desen ce se topește în culoare.

Deopotrivă naturile moarte cât și peisajele lui Ghiță Mocanu definesc personalitatea unui artist complex, sensibil și delicat, a cărui operă merită să fie făcută cunoscută și inclusă în patrimoniul artistic național.

Critic și istoric de artă Maria Olimpia Tudoran Ciungan

Într-un moment de răscruce a vieții, destinul mi-a acordat șansa să cunosc o personalitate puternică de care m-am atașat cu tot sufletul, dar care astăzi din nefericire nu se mai află lângă mine. Pe inimosul profesor Ghiță Mocanu l-am întâlnit cu ocazia unei excursii de neuitat pe care am făcut-o cu soția, la care s-a adăugat – ce întâmplare fericită – și minunata familie Mocanu, în dificilul masiv al Pietrei Craiului. Ulterior, în timp, de-a lungul a 20 de ani aveam să-l cunosc pe devotatul pedagog și sensibilul artist, în drumurile noastre din concediile de vară sau iarnă prin munții noștri minunați (Bucegi, Ceahlău, Parâng, Rarău-Giumalău, Apuseni, Șurianu, Cindrel etc.) ca și în locuri de binecuvântate popasuri (Soveja, Poiana Brașov, Întorsura Buzăului, Mânăstirea Putna, Suceava, Cetatea Neamțului și altele – că multe și frumoase au mai fost!).

Am găsit în Gicu Mocanu un împătimit al naturii, un neobosit admirator al florilor pe care le immortaliza, în momentele de odihnă, în delicate acuarele și un viguros companion, puternic și delicat, cu o vorbă măiastră pe care cu meșteșug o așternea în scris. M-am întrebat de multe ori, dar lui n-am îndrăznit să i-o spun, de ce pe lângă pictură de care era îndrăgostit nu s-a avântat și în scris, unde cred că ar fi avut succes. Dar măreția creației

acestui om deosebit a fost dăruirea pentru copii cărora le-a îndrumat pașii în lumea minunată a culorilor, dăruire ce n-a fost zadarnică, deoarece a lăsat urme adânci aici și peste hotare (premiu național, internațional, lucrări executate în instituții de prestigiu, expoziții). O școală din Onești care-i poartă numele stă mărturie a celor zise – acolo se află creuzetul în care a ars dorința acestui profund formator al inocenței copiilor în drumul lor spre sublim. Nu pot și nici nu doresc să uit suișurile și coborâșurile pe poteci de munte cu sudoare și emoții, calmate de siguranța profesorului și îndulcitate sau... acrite de observațiile soțiilor, minunata împodobire a locurilor de popas pe care ne-o făcea maestrul cu imaginație debordantă, sau de mesele împărțite din pajiști, piscuri de munte sau maluri de râuri. Și au mai fost neuitatele sărbători de Crăciun, când bunul nostru prieten se transforma într-un sfânt și darnic Moș Crăciun al copiilor mei; apoi aniversările în cabane, moteluri, hoteluri, sărbătorirea unor succese (examene de grad, expoziții, realizări profesionale), ca să nu mai spun despre adâncă loialitate a familiei Mocanu în clipe de cumpănă prin care am trecut în această biblică „vale a plângerii”.

Din limpezirea timpurilor, cred că Gicu a lăsat în urmă un model de dascăl, azi estompat poate de „comanda socială”, dar care sunt sigur că va renaște în viitor când lucrurile se vor mai așeza. De asemenea, rămân urmele de culoare din propriile lucrări și din cele ale copiilor pe care i-a îndrumat cu nemărginită dragoste și din care respiră suflul profesorului. Luați de vârtejul acestor „cumplete vremi” vorba cronicarului, noi oneștenii cred că am apreciat această moștenire cum se cuvine, dar românii ce vor veni după noi vor trebui să se aplece cu mai multă recunoștință față de acest mare suflet.

Inginer Gheorghe Vidrașcu

Cu mulți ani în urmă, poposeam la Onești, pentru realizarea unei emisiuni – de data aceasta radiofonică: „Universul artelor” – dedicată pictorului și profesorului Ghiță Mocanu, autorul unui proiect pedagogic îndrăzneț, vestit pentru realizările lui, pentru premiile internaționale obținute și calitățile manageriale ale profesorului pentru un asemenea demers.

Ajung la Onești, mă bucur de ospitalitatea recunoscută a familiei Mocanu și în scurt timp sunt pe o altă planetă: cea a culorii și copilăriei, – Cercul de desen al Școlii nr. 5 – locul formării unui pedagog și al elevilor săi care deprindeau diverse tehnici, desenul, pictura, gravura și nu numai. Planeta colorată, inedită pentru acel timp, desfășura basmele copilăriei, realizate de copii; personajele de pe pereții atelierului se confundau cu cele din sală;

munciseră mult pentru a întruchipa frumusețea cu bunătatea și urâțenia cu răutatea. În spatele unei atari corelări, aparent simplificatoare, stătea o pătrunzătoare observație psihologică pe care pedagogul Ghiță Mocanu o transmitea elevilor săi și era pe deplin răsplătit de talentul și lumina din ochii celor mici și mari.

Când ai un copil și se acordă o șansă, dar când ai sute de copii? Discuția importantă, – interviul – pe care urma să o am cu conducătorul cercului, contextul în care fusese angajată, nu prevestea că mă voi îndrăgosti de coautorii emisiunii – copiii – și de familia Mocanu pentru totdeauna. Ei au devenit familia mea, la care mă raportează și astăzi când scriu aceste rânduri.

Începem interviul pe care-l programasem și mă pregătisem și D-l Prof. Ghiță Mocanu nu-mi dădea răgaz pentru a mă mira destul de cărțile ilustrate de copii, de pereții plini de desene, de metaloplastia realizată de copiii mai mari.

Anii care au urmat acestui prim eveniment radiofonic s-au colorat pozitiv datorită premiilor obținute de copiii din Onești, iar eu m-am întors de fiecare dată la familia mea și de fiecare dată, filmele și emisiunile realizate erau premiate la competițiile gazetărești și concursurile internaționale profesionale.

Un sfert de secol a meditat și a lucrat pentru idealul său pedagogic și artistic, cu o naivă exaltare, profesorul și pictorul Ghiță Mocanu și acest lucru a rupt, zi de zi fâșii întregi de viață. Dorea să lase în grija copiilor căutarea cheii potrivite pentru dialogul cu opera de artă; „copiilor cu fermecătoarea lor inexperiență, cu armonioasa lor dezordine, cu intraripata lor nedisciplină, cu spaima lor pentru tot ce le este impus prin tradiție și autoritate”, cum îi caracteriza N. Tonitza. Ce sarcină grea pentru un pedagog să jongleze cu toate acestea!

S-a spus că Nicolae Tonitza s-a inspirat din desenele copiilor. Poate privind desenele din atelierul de la Onești mă gândesc să le dau dreptate celor ce afirmă acest lucru, pentru că pupilele personajelor de pe pereții desenați de copii sunt sugerate prin niște imense și inegale pete rotunde conferindu-le noi sensuri artistice; iar hainele personajelor aveau și au, transparența acuarelei pictorului Ghiță Mocanu.

Să vorbim și despre pictor.

„Când reproduci natura ești sclavul ei. Când o reprezinți o domini...”. În toate lucrările sale s-a lăsat călăuzit de natură, iar pictorul a simțit-o, a acceptat-o. Florile surprinse în zilele când soarele stă ascuns după perdeaua unui strat de nori, când toată atmosfera e gri, când albul, movul, verdele deschis, sau galbenul, sau rozul ne apar cu totul transfigurate, subtile și înnobilate sunt o simfonie cu triste și profunde armonii în surdină. Se ferea

de tot ce putea să apară brutal, avea o desăvârșită sinceritate, o spovedanie curată față de sine însuși.

Dar nu florile mă impresionează la pictorul Ghiță Mocanu ci IERNILE, peisajele de iarnă. Natura și viața au fost contemplate îndelung, până la confundarea liniilor și a contururilor, până când totul se amestecă într-o pâclă nedefinită, dar densă, plină de sensuri, care dă impresia că nu este nimic, dar care ascunde ceva, acea pâclă dătătoare de impresii și senzații. Aici este hrana pictorului, o fluiditate compozițională, linii de contur cvasiinvizibile, pete difuze de culoare sângerând vibrația atmosferei. Ca o caracteristică generală, trebuie spus că în peisajele pictorului Ghiță Mocanu, spațiul nu are o mare amploare, motivul situându-se în plan apropiat, iar ceea ce se pierde în depărtare joacă rolul de ideal, de intangibil, de ceva parcă din altă lume.

Ce mult seamănă viața cu moartea, uneori!

Realizator emisiuni RTV Mihaela Ioan

Am fost coleg de clasă și bun prieten cu Iancu Mocanu, fratele lui Ghiță, acest lucru ușurând foarte mult legarea unei prietenii între mine și Ghiță Mocanu. M-a impresionat la el în primul rând buna lui credință în relațiile cu oamenii și o mare responsabilitate morală ca profesor. Din punct de vedere al calității actului artistic încă nu văzusem niciun tablou pictat de el.

De câte ori mi-a cerut să-l ajut cu materiale pentru activitatea didactică din școală, am răspuns solicitărilor cu bucurie. Când a venit a doua oară la mine, mi-a arătat și câteva tablouri pictate de el: peisaje, flori, genul de pictură pe care îl îndrăgesc. Comentam cu el diferite tablouri și o dată l-am întrebat de ce în peisajele pictate de el nu apar oameni și animale și de ce tabloul pictat de el este privit de jos în sus și niciodată de pe o înălțime. Nu mi-a răspuns pe loc, dar mi-a dat un răspuns într-o scrisoare din care citez: „ei respiră prin case și copaci, prin flori și grădini. Caută-i și-i vei simți atingând cu gestul suprem dătător de viață, tot ce pictez eu.”

Îl vedeam pe profesorul Ghiță Mocanu deasupra tuturor, înconjurat de o aureolă care îmi dădea fiori. Orice tablou pe care îl privesc și acum îl trăiesc prin explicațiile date în scrisoare. Conștient de marele lui talent, de noblețea lui sufletească, dar neavând pregătire în domeniul artelor plastice, tot ce vedeam pictat de el interpretam cu inima și sufletul. Odată l-am rugat să-mi picteze patru tablouri: anotimpurile. După un timp m-am dus la părinții mei și mama mi-a spus că în urmă cu câteva săptămâni se oprise o mașină în fața casei, a coborât un domn care a întrebat dacă locuiesc acolo. La răspunsul

afirmativ a făcut câteva fotografii și a plecat. După câteva luni m-am întâlnit cu pictorul Gh. Mocanu care mi-a înmânat cele patru tablouri, iar peisajul de iarnă conținea casa părintească. Tabloul se află acum în locuința fiului meu Radu, pus la loc de cinste pentru a fi admirat de oricine.

Uneori avea un comportament copilăresc: am fost de câteva ori la el acasă la Onești, iar la plecare eu coboram pe scările blocului, iar el își dădea drumul pe balustrada scării, așa cum fac copiii.

Nu era doar un foarte bun profesor și pedagog ci și un patriot. Într-o discuție mi-a mărturisit că vrea să-și ia elevii de la cercul de pictură în vacanța de vară și să viziteze locuri importante din istoria patriei: Mărăști, Mărășești, Oituz, Cireșoia, locuri cu semnificație simbolică pentru români, ajungând până la Mănăstirea Putna unde urma să picteze figura lui Ștefan cel Mare și să o doneze mănăstirii. Din păcate această dorință nu a putut fi dusă la îndeplinire.

De Ghiță Mocanu îmi amintesc în fiecare dimineață la scolare și în fiecare seară la culcare privind unul dintre tablourile pictate de el, ce-l am în dormitor. El este prezent în viața mea astăzi nu numai prin tablouri, dar și prin legătura pe care am păstrat-o cu soția dânsului, doamna Elena (Lili) Mocanu, de cele mai multe ori telefonic, la sărbători. Această doamnă s-a străduit să-i creeze atmosfera propice creației și să-l susțină în toate demersurile, la bine și la greu.

A plecat mult prea devreme dintre noi, lipsindu-ne nu numai de lucrări de excepție, dar și de un mentor pentru elevii cercului de pictură care desigur i-ar fi călcat pe urme. Un gest demn de toată lauda din partea autorităților locale a fost schimbarea numelui Școlii nr. 5 din Onești cu numele pictorului și dascălului Ghiță Mocanu, astfel păstrând vie memoria celui care a fost o personalitate a acestor meleaguri.

Sunt convins că nu am reușit să redau în cuvinte ceea ce am simțit și simt pentru acest mare om, dar pictura lui are un limbaj universal, iar mesajul lucrărilor sale va trece proba timpului. Cititorilor le recomand să citească scrisoarea „Dragul meu prieten” adresată de pictorul și Omul Ghiță Mocanu tuturor celor care doresc să îl cunoască.

Inginer Valeriu Momanu

Sunt rezultatul iubirii părinților mei și le mulțumesc pentru mesajul genetic pe care mi l-au transmis. M-au educat, m-au îngrijit, m-au bucurat și m-au mulțumit. Mi-au arătat calea către succes și demnitate.

Dar a mai apărut cineva în viața mea care a valorificat aceste calități native. Nu mulți au avut șansa să îl cunoască; eu am fost privilegiat de soartă. Pe mine „cineva” m-a învățat să zbor și să visez. Astfel am început să cred că poți avea mai mulți părinți. Da, „el” a fost părintele meu spiritual. Am început să zbor la fel ca orice începător cu stângăcie și timiditate, dar am început să visez că pot zbura cu adevărat. Visând am început să-mi urzesc destinul. Dar de fapt reușind să zbor, am reușit să visez. Trebuie să știți că cineva trebuie să vă învețe să visați. Pe mine cineva m-a învățat să zbor și să visez dintr-o joacă, folosind penșon și culoare. Fără a fi egoist, nu pot să vă descriu mai mult, trebuia să fi avut șansa să îl cunoașteți. Eu sunt fericit că de atunci zbor și visez. Da, acel cineva a fost profesorul și Omul Ghiță Mocanu. Aceasta este istoria vieții mele: am primit aripi și mi s-au împlinit visurile.

Inginer Eduard Smeu

Cum l-am cunoscut?

Au fost câteva momente importante.

L-am cunoscut prima dată ca profesor de desen când am trecut în clasa a V-a. În cei patru ani care au urmat am abordat cu emoție fiecare temă propusă clasei, în acea atmosferă unică în care culorile, poveștile și muzica se împleteau.

În timpul liceului mi-a propus să particip cu o lucrare la un simpozion, la secțiunea de arte plastice. Am fost surprinsă și încântată, cu atât mai mult cu cât nu făceam parte din grupul acelor copii pe care îi consideram privilegiați pentru că erau membri ai cercului de desen Ion Diaconescu (deși domnul profesor ne spunea că fiecare elev al școlii este și un reprezentant al cercului). La scurt timp am participat alături de alți foști elevi la primul Șantier Național de Artă Plastică organizat la Iași și care a constat în realizarea unei picturi murale pe pereții Policlinicii de Stomatologie Infantilă. După ce am absolvit și am primit repartiția în învățământ, am început să particip ca „observator” la activitățile cercului de desen, implicându-mă treptat în îndrumarea copiilor. Atunci am luat contact direct cu acel cadru special creat pentru ca toți cei ce ajungeau acolo să simtă că se pot exprima liber în desenele lor, fără teamă că ar putea greși. M-a impresionat atmosfera caldă și plină de încredere ce domnea în acest spațiu de excepție.

Nu după mult timp mi-a încredințat grupa mică a Cercului (preșcolari și elevii claselor I-IV), ceea ce a însemnat pentru mine o imensă responsabilitate

în a face față acestei provocări la nivelul așteptat. Dar nu s-a oprit aici... Simțindu-mă, probabil, că nu sunt suficient de conștientă de potențialul pe care îl am în activitatea cu elevii, mi-a dat „misiunea” de a avea grijă și de a îndruma un grup de elevi mai mari în cadrul celui de-al doilea Șantier Național de Artă Plastică ce s-a desfășurat la Târgu Mureș, unde s-a decorat un alt spațiu destinat sănătății copiilor.

Aceste câteva momente foarte importante pentru mine mi-au arătat că domnul profesor avea darul de a scoate din fiecare tot ce era mai valoros, dar bine ascuns în noi.

Nu se putea să nu remarci, chiar de la prima vedere, disponibilitatea sa spre comunicare, cu dorința (înțeleasă mai târziu) de a-i determina pe toți învățăceii să-și deschidă sufletul în fața colii albe de hârtie și să se exprime cu încredere și dezinvoltură. Avea un dar de care se bucură doar cei aleși – de a ști exact ce ascunde sufletul fiecărui copil, reușind întotdeauna să strecoare acolo un strop de speranță, încredere, bucurie.

M-a impresionat profund nemărginita sa sensibilitate manifestată în egală măsură față de cei mici și cei mari, de frumos și de bine, dar și hotărârea cu care depășea orice obstacol pentru a finaliza proiectele demarate, dar și energia, vitalitatea pe care le „risipea” cu dărnicie pentru copii.

Avea un dar unic de a descoperi bogățiile ascunse în mintea și sufletul elevilor săi și să le aducă la lumină prin oportunitățile pe care le crea, încercând să-i încurajeze și să-i stimuleze pentru a le valoriza potențialul.

A reușit astfel să transforme în premianți naționali sau internaționali copii care la un moment dat nu credeau nici măcar că vor fi capabili să deseneze, dar care grație aceluia „nu știu ce” al domnului profesor să ajungă să picteze cu toată pasiunea. Mărturie stă lista nesfârșită de manifestări organizate sau la care a participat cu discipolii săi, sau cu lucrările personale, ori cea cu premiile obținute pe toate continentele în cei treizeci de ani de activitate.

M-a impresionat măiestria cu care a reușit să îmbine – numai dumnealui știa cu ce sacrificii – pictorul pasionat de uleiuri și acuarele cu dascălul devotat copiilor și pedagogul inovator, fiecare fiind dublat de OMUL de excepție.

Preocuparea permanentă pentru facilitarea înțelegerii de către elevi a noțiunilor plastice l-a determinat pe domnul profesor să abandoneze canoanele lecției obișnuite. A apelat pentru înțelegerea și însușirea elementelor de limbaj plastic la personaje de basm, apropiate sufletului micului școlar – ciclul de 15 lecții-poveste versificate „Călătorie în țara lui Cromo-Împărat” (demers educațional cu ecou și pe plan național).

A urmărit constant interdisciplinaritatea, concretizată în alegerea tematicii pentru orele de desen sau activitățile de la Cerc.

A promovat neconținut activitatea copiilor în cadrul numeroaselor expoziții organizate pe plan local, național și internațional precum și la participarea acestora la concursuri și tabere de arte plastice.

Ca recunoaștere „inscripționată”, Școala nr. 5 a primit numele celui care a făcut-o cunoscută: Școala cu clasele I-VIII „Ghiță Mocanu”.

Consider că o mare moștenire dăruită este reprezentată de dragostea sa pentru oameni, pentru frumosul pe care l-a sădit în sufletele tuturor mlădițelor ce i-au trecut prin mâini de-a lungul celor 30 de ani de apostolat, dar și în ale oneștenilor – în general – și care își cresc la rândul lor copiii în același spirit al respectului și admirației față de frumos; miile de tablouri cu flori și peisaje în tușe pastelate sau viguroase, ori acuarelele pline de rafinament și delicatețe – acele „clipe suspendate” de inspirație – pictate cu toată pasiunea de pictorul Mocanu, aduc și astăzi bucurie în căminele iubitorilor de frumos.

Din moștenirea lăsată nu putem omite Cercul de desen ce și astăzi își primește micuții în aceeași atmosferă de creație, fiind înconjurați cu multă căldură și căroră noi, discipoli ai maestrului, încercăm să le oferim aceeași certitudine că visurile lor nu se irosesc, că ele pot deveni aici realitate. Păstrăm nealterată dragostea de culoare, de frumos și de copii. Spiritul domnului profesor e mereu cu noi, cei care ne-am bucurat de privilegiul de a-l cunoaște și a ne forma în preajma sa.

Învățător Geta Costandiș

Mai întâi, când de-abia mă mutasem în bloc, Gh. Mocanu era vecinul meu de la etajul 2. Avea o șapcă albă, o semicursieră albastră și de cele mai multe ori un tablou sau două atârând pe lângă trusele de pictură, alături de câte un snop uriaș de flori de câmp; dar deși îl salutam mereu și îmi răspundea întotdeauna, nu atunci l-am cunoscut.

Un an după aceea, a devenit legendarul meu profesor de desen, care conducea cel mai premiat cerc de desen din țară, puneă cu larghețe note de 10 și însoțea fiecare temă nouă de o poveste fascinantă, tulburătoare sau incitantă, la care ne gândeam cu intensitate în timp ce, din casetofonul de pe catedră, ne învăluiau vesele arabescuri sonore. Dar nici atunci nu l-am cunoscut.

L-am cunoscut într-o după-amiază de vară, aproape de sfârșitul anului școlar, la Biblioteca Municipală. Organiza o expoziție cu lucrările Cercului său de desen. Îl însoțea un elev dintr-o clasă mai mare. Domnul profesor urcase pe scară cu ciocanul în mână, celălalt, de jos, îi întindea lucrările,

simeza, cuiete. Între cei doi circula permanent un fluid efervescent și cald, în care pluteau replici nostime sau doar banale, dar care degajau o atmosferă de o armonie specială. Se înțelegeau din priviri și se simțeau incredibil de bine împreună. Între profesor și elev căzuse orice barieră. Îți dădeai seama de cum deschideai ușa. Așa că mi-am dorit cu ardoare să fiu parte a acelei întâmplări. Nici acum nu știu cum de am îndrăznit să-mi ofer serviciile și mai puțin, cum de mi-au fost acceptate cu atâta firesc. Am ținut cutia cu bol-duri și am stabilit poziția desenelor și am râs, și am fost serioși și iar am râs, până când am terminat. Atunci profesorul meu de desen a devenit și a rămas pentru totdeauna Dom' Profesor, elevul care îl însoțea a devenit instructorul meu, iar eu am înțeles că pășisem într-o lume ale cărei valori abia le bănuiam, dar cu al cărui spirit simțeam că pot vibra la unison.

Ce m-a impresionat la omul Ghiță Mocanu? Omul, Omul m-a impresionat cel mai mult. Rotunjimea lui interioară. Egalitatea cu sine însuși, anvergura lui sufletească, ce depășea normele comune. Dorința și iscusința de a face lucrurile bune să se întâmple. Sinceritatea totală, uneori deconcertantă, cu care sfida toate conveniențele. Dragostea lui tandră, multă vreme secretă pentru acuarele, spontaneitatea accentelor pe laviuri, griurile colorate, pe care le lăsa să șoptească, înfrigurate, foi de hârtie, mărturii ale mișcărilor lui interioare. Discreția care însoțea marea sa generozitate. Grija permanentă pentru frumusețea spirituală a elevilor săi.

Dar ceea ce-l făcea unic, într-adevăr unic, era inefabila sa capacitate de a ști cu exactitate ce se petrece în sufletul fiecărui copil în parte. Părea că îți culege susurul gândurilor în chiar momentul nașterii lor, răspunzând întrebărilor neadresate, dar, mai ales, împlinind dorințe nerostite, foarte ascunse, pe care abia reușeai să le formulezi pentru tine însuși. Dom' Profesor era adesea un vrăjitor care aducea copiilor un strop, foarte valoros, de fericire.

De Gh. Mocanu se leagă istoria evoluției mele și a multor alți copii. Cred însă că amintirea sa atât de proaspătă se datorează relației pe care o stabilea cu elevii săi. Avea darul de a descoperi valențele noastre încă neutilizate și de a ne insufla încredere în ele, în noi înșine. Crea oportunități pentru a ne pune în valoare. Părea că singura lui preocupare era să își încurajeze, să-și stimuleze și să-și facă elevii cunoscuți. De aceea, cu eforturi personale niciodată mărturisite, făcea din Cerc o prezență constantă la concursurile internaționale de specialitate, unde participarea noastră era, de cele mai multe ori, sinonimă cu un nou premiu în palmares. De aceea își purta desenatorii prin tabere de creație, unde puteau să-și manifeste pasiunea și să evalueze roadele ei. De aceea ne implica în proiecte de anvergură națională, cum ar fi organizarea primului Șantier Național de Artă Plastică, unde s-au reunit șapte cercuri de desen din țară pentru a decora Policlinica de Stomatologie Infantilă din Iași, sau cum au fost expedițiile Cutezătorii (aici Cercul a obținut trofee)

„Scutul dacic”, pentru valoare documentară și „Pana de argint”, pentru jurnal). De aceea a înființat Clubul UNESCO pentru tineret și copii, care azi îi poartă numele, mesager al preocupărilor noastre peste hotare.

Iar dacă e să-mi fie dragă o amintire în mod special, e amintirea atelierului său, cu pereții acoperiți de tablouri (numai uleiuri, căci acuarela era ascunsă la loc de taină), cu ulcelele veșnic pline cu flori, cu rafturile gemând de cărți, cu șevaletul într-un colț. Când se așeza la birou, uitându-se peste câteva foi scrise dinainte, iar pe interlocutor îl plasa în fotoliul de răchită de vizavi, știam că urmează o provocare. Expunea în amănunt proiectul cel nou, cu începere de la motivații. Ajungea la rolul fiecăruia dintre noi. Aici, de obicei, intervenea îndoiala mea: nu credeam că voi fi în stare să duc la capăt sarcina pe care mi-o rezervase. Nu insista să mă convingă de contrariu. Îmi spunea doar că, sigur voi reuși. Dădea termene. Părăseam atelierul îngrijorată, îngândurată, dar cu un firav freamăt de speranță și nerăbdare. Până la data stabilită, nu știu cum, poate de teamă să nu-l dezamăgesc, reușeam.

Dacă vorbim despre moștenirea pe care a lăsat-o comunității oneștene, trebuie să subliniem mai întâi modelul educațional pe care l-a aplicat în cadrul Școlii Generale nr. 5, la Cercul de desen „Ion Diaconescu”. Basme, jocuri și muzică, procedee cu totul inedite la acea vreme, făceau parte din arsenalul metodologic pe care îl folosea. Noțiunilor de limbaj plastic le-a dat viață în metoda sa de predare, atribuindu-le rolul de personaje în „Țara lui Cromo Împărat”, o serie de lecții-poveste versificate, ilustrate de elevii Cercului. Dar ele n-ar fi însemnat, poate, mare lucru, fără acea privire încurajatoare, fără acel cuvânt inspirat care înaripau sufletul și făceau din profesor coechipierul elevului. Cu siguranță, discipolii săi care au devenit dascăli la rândul lor, dar și noi, ceilalți, am preluat ceva din această matrice comportamentală.

Școala noastră poartă acum numele profesorului: Școala „Ghiță Mocanu”. Cercul de desen funcționează și azi, încercând să păstreze viu spiritul dragostei de culori și de copii. Periodic, atunci când sunt organizate expoziții cu lucrările sale, Dom' Profesor e din nou alături de noi. Oamenii își aduc aminte cu afecțiune de personalitatea sa. Îi privesc pânzele și, pentru o vreme, un acord nostalgic străbate spațiul expozițional al orașului. E mult, e puțin? Pentru o personalitate care i-a adus atâta notorietate și atâtea beneficii morale și spirituale, o comunitate nu face, probabil, niciodată îndeajuns.

Dar ucenicii săi, toți cei care l-am cunoscut, îl purtăm mereu cu noi, ca pe un reper.

Inginer Doina Brumă

Spicuiți din critica vremii

Delicate și sincere, lucrările lui conțin o înfiorată mărturie a devotamentului său față de artă și a încrederii în frumusețile lumii vizibile.

Dan Grigorescu, România Liberă, 20 iunie 1987

Picturile lui Ghiță Mocanu ne arată: o lume fără niciun chip omenesc și totuși mai umană ca oricare altă lume! O lume a sincerității neostentative, un spațiu în care spiritul e prezent la fiecare pas, înnobilând mai multe decenii și un meșteșug purtat pe cele mai înalte culmi.

Cornel Galben, Steagul Roșu, 4 iunie 1987

Aparent, în majoritatea lor peisaje urmând succesiunea anotimpurilor, ca-n vestitele concerte ale lui Vivaldi, simți că s-a petrecut ceva, ceva grav și adânc, ce numește altă vârstă a picturii lui Ghiță Mocanu.

Pentru că dincolo de calmul peisajului se simte convulsia, iar în spatele tonului liniștitor – se infiltrează tensiunea, nu o dată dramatică. Peisajele, florile devin astfel ca în marile pânze ale lui Luchian, peisaje și flori de suflet omenesc, amintindu-ne veșnicul cântec și hronic al vârstelor despre care vorbea Poetul.

Petre Ghelmez, Cântarea României nr. 7/1987

Subiectele, clasice în alcătuirea lor, sunt astăzi în egală măsură și o capcană: după soluțiile perfecte, originale, rezolvate de maeștrii genului de până acum, este un act de curaj abordarea lor. Ghiță Mocanu își asumă riscul cu maximum de probitate profesională, beneficiind de putere expresivă și nu recurgând la trucuri, de talent și nu de abilități speculate prezumțios. El știe ce poate și de asta se și încumetă: într-o țară de peisagiști înnăscuți cum este țara noastră, a fi astăzi un bun peisagist este cu atât mai meritoriu.

Simona Vărzaru, Scânteia Tineretului, 11 iunie 1987

Sunt doar câteva din nenumăratele cronici plastice apărute în diverse publicații de-a lungul timpului, expozițiile lui Ghiță Mocanu netrecând neobservate de critica vremii.

Repertoriul expozițiilor

30 de expoziții personale în Onești, Bacău, Iași, Suceava, Reșița, Slănic-Moldova, Piatra Neamț, Satu Mare, București

Participări la expoziții personale și colective ale Filialelor UAP Bacău și Iași

1973 - Expoziția republicană a cadrelor didactice

Expoziția interjudețeană Bacău – Brăila – Galați la Ateneul Român

Expoziția republicană de pictură și grafică – Sala Dalles – București

1979 - Expoziția „Prezențe culturale băcăuane în capitală” – Muzeul Colecțiilor de Artă

1984 - Expoziție personală – Teatrul Mic – București

1987 - Expoziție personală la sediul Uniunii Sindicatelor din Învățământ – București

1989 - Expoziție de acuarelă la Galeriile Municipiului București

1990 - Expoziție de acuarelă și ulei – Karlsruhe – Germania

1991 - Expoziție de acuarelă și ulei – Fontanellato – Italia

1992 - Premiul I – acuarelă și Premiul II – ulei la Expoziția anuală din Maclean – Australia

1995 - Expoziție de acuarelă și ulei la sediul Ministerului de Externe – București

1997 - Expoziție la sediul Societății Române de Radiodifuziune – București

1998 - Expoziția retrospectivă „Lumea din spatele ochilor” – Onești – în organizarea Bibliotecii Municipale „Radu Rosetti”

2005 - Expoziție retrospectivă și documentară – Spațiul expozițional al Bibliotecii Municipale „Radu Rosetti” Onești

2008 - Expoziție retrospectivă „Restituiri” – Secția de Artă a Complexului Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău.

Cercul „Ion Diaconescu” sub conducerea Profesorului Ghiță Mocanu – selecție palmares –

1966–Ia ființă cercul de desen „Ion Diaconescu”

1969–Criticul de artă Dan Grigorescu deschide Galeriile de artă
„Cutezătorii” prezentând lucrările cercului

- Premiile I și III la selecția națională a Concursului Internațional „Meridianele copilăriei”; Prima participare la faza internațională a Concursului UNICEF – Paris
- Premiile I, III și Premiul special la selecția națională a concursului muzeului „Copiii lumii” – Avignon-Franța
- Marele Premiu la Concursul Internațional UNICEF „Bucuriile primăverii” – Paris; Premiul special la selecția națională a Concursului Internațional UNICEF „Bucuriile primăverii”; Participări la expoziții în: Austria, Elveția, Israel, Canada
- Marele Premiu colectiv „Arhiva de aur”; Premiile II, III și mențiuni la Concursul Internațional „Copilăria mea” – Revista Tribuna României”; Diploma de onoare a Concursului Internațional al Festivalului Mondial al Tineretului – Berlin
- Premiul european al Concursului Internațional UNICEF „Familia mea” – Geneva; Premiul I la selecția națională a Concursului Internațional „Familia mea”; Lucrare selecționată pentru decorarea interioarelor Palatului ONU – Geneva; Participări la expoziții: Ungaria, Iugoslavia, Austria, Japonia
- Marele Premiu colectiv, Marele Premiu individual, Premiul special al juriului, Diploma specială, Premiile II și III ale Concursului Național „Paleta de Aur”; Premiul Concursului Internațional „Shankar’s Internațional Childrens’ Competition” – India; Premiul I la Concursul Internațional „Crucea Roșie” – Noua Zeelandă; Participare la Expoziția Internațională de desene ale copiilor „Meridianele prieteniei” UNICEF – București; Expoziții în: SUA, Anglia, Japonia

- Premiile I, III, Premiul colectiv la selecția națională a Concursului Internațional „Culorile Venetiei”; Cupa „Meritul artistic pentru întreaga activitate” a Fundației române „Ioan și Maria Constantinescu” – Haga – Olanda; Expoziție la Galeriile „Laurina” – Haga – Olanda
 - Premiat al Concursului „Shankar’s International Childrens’ Competition” – India; Diploma de onoare a Concursului Internațional de la Trencin-Cehoslovacia; Expoziție la Cairo-Egipt
 - Premiul I al Concursului Internațional de desene – Cehoslovacia; Expoziție itinerantă – SUA
 - Premiul I, Premiul special al juriului, Mențiune colectivă la Concursul național „Cum voi trăi eu în anul 2000”; Participări la expozițiile și concursurile internaționale din: Cehoslovacia, India, Ungaria, Belgia, Mongolia, Portugalia, Franța, Canada, Japonia, Grecia, Cuba
 - Marele Premiu și Premiul I la Concursul Internațional de desene ale copiilor din tabăra internațională „Artek” – URSS; Premiul I și premiul special al Concursului Internațional de desene ale copiilor „Cum văd eu lumea” – Revista „Tribuna României” – București
 - Premiul special al Uniunii Artiștilor plastici din România
 - Marele premiu „Eroica `82” la afișul pentru pace al revistei „Cutezătorii”; Premiat al Concursului „Shankar’s International Childrens’ Competition” – India
 - Premiul special pentru grafică la Concursul „Soarele copilăriei”; Diploma de onoare la concursul „Shankar’s International Childrens’ Competition” – India
 - Premiul special al juriului la Festivalul Național al Cinecluburilor- „Toamna la Voroneț” pentru diaporama „Apel la rațiune”
 - Participare la Expoziția Internațională de desene ale copiilor deschisă la Academia din Bologna-Italia, organizată cu prilejul celei de-a 35-a ediții a Concursului „Zecchino d’oro” de corul „Antoniano”; Premiul I pentru lucrările de la Șantierul Național de Artă Plastică – Tg. Mureș
- Premiul I și Medalia de argint la concursul „Shankar’s International Childrens’ Competition” – India
- Medalia de aur și Medalia de bronz la Concursul Internațional de desene ale copiilor „International Atatürk Childrens’ Art Exhibition” – Ankara – Turcia
- Premiul I la Concursul Național „Sănătate și umanitate” – București;
Marele premiu la Concursul Național „Autori-copiii” al revistei „Cronica” – Iași

- Premii la Concursul Internațional de desene – Polonia
- Premiul Națiunilor – Fundația UNICEF – New York
- Premiul Națiunilor – Fundația UNICEF – New York; Premii cu medalii – Concursul Internațional – Finlanda; Șantierul Internațional de pictură murală – Fontanelatto – Italia
- Premiul I la Congresul Artelor Vizuale – Finlanda; Șantierul Internațional de pictură murală – Parma – Italia
- Premiul Națiunilor – Fundația UNICEF – New York; Șantierul Internațional de pictură murală Bedonia – Italia; Marele Premiu și alte 10 premii la Concursul Internațional „Cine a furat cerul copiilor?” – Italia; 3 premii cu medalie la a IX-a Expoziție Internațională de Artă pentru copii și tineret – Hivinkää – Finlanda; Marele Premiu la Concursul Internațional „Desenez casa visurilor mele” – Japonia

După plecarea spre cele veșnice a Profesorului, Cercul de desen „Ion Diaconescu” și-a continuat activitatea sub îndrumarea discipolilor lui, având rezultate deosebite:

- Premiul I la Concursul Internațional „Istoria habitatului, habitatul în istorie” – Troyes – Franța; 2 Premii la concursul „Adolescenții pentru sănătate” – Fundația Soroș – New-York
- Premiu colectiv la Concursul „Salvați planeta Pământ”; 2 Premii I la Concursul „Drepturile copilului” – Organizația „Salvați copiii”; Premiu al Expoziției Internaționale organizate pentru „Anul toleranței” la Copenhaga-Danemarca, cu prilejul Conferinței la vârf pe tema „Dezvoltarea socială” (cele mai bune idei pentru Marea Baltică); 2 Premii cu diplomă la expoziția internațională de desene „Orașul și copacul” – Lituania; 2 Medalii de aur și una de argint la a VIII-a Bienală a expoziției de Artă pentru copii – Kanagawa – Japonia
- 3 premii la Concursul Internațional „Poveștile naturii” – Lituania; Premiul I la Concursul „Proiect pentru Marea Baltică” – Copenhaga – Danemarca; 3 premii cu diplomă la Concursul UNESCO „Salvarea patrimoniului național”; Marele Premiu la Concursul Internațional de desene „Lupta împotriva tabacului”; realizarea unei picturi murale la Scuola Sport Barilla – Italia; Expoziția de desene a Clubului UNESCO „Ghiță Mocanu” deschisă la Sediul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO din București
- 2 Premii la Concursul Internațional „Poveștile naturii – Noi și păsările” – Lituania; 2 Premii și o medalie la concursul „Shankar’s International

- Childrens' Competition" – India; Expoziție a Clubului UNESCO „Ghiță Mocanu" în Italia; Pictură murală la Scuola Sport Barilla – Italia; Expoziție în cadrul acțiunii UNESCO „Circulația oamenilor, circulația ideilor" – Miercurea Ciuc; Expoziție la Sala de protocol a Societății Române de Radiodifuziune; Expoziție la CNR pentru UNESCO
- 2 Premii cu medalie la concursul „Călătorie de basm în natură" – Lituania; Premiu cu medalie la „Shankar's International Childrens' Competition" – India; Premiul special la concursul „Echanger nos tresors" – Truye – Franța; Pictură murală la Scuola Sport Barilla – Italia; Expoziție retrospectivă „Ghiță Mocanu – Lumea din spatele ochilor"
 - 2 Premii la concursul „Râuri, mări, oceane" – Lituania; Expoziție în cadrul Festivalului Național „Emblema vieții – Măria sa, copilul"; Expoziție itinerantă cu tema „Tradiții" – Norvegia; Participări la expoziții internaționale UNESCO: Polonia, India, Spania, Franța; Desene și prezentare proiect P&G; Colaborare pentru Calendar 2000 (cu lucrări ale membrilor clubului); Expoziție cu tema „Obiceiuri românești" – Norvegia
 - 2 Premii la concursul „Acasă" – Lituania; Premiul concursului Goloviow-Polonia; 2 Premii cu medalie la „Shankar's International Childrens' Competition" – India; Marele premiu la concursul „Autori – copiii" – Iași; Participare la schimbul de experiență cu școlile din Parma – Italia; Premiul I la concursul „Invitație la desen" – Italia; Expoziție cu tema „Tradiții de Paști" – Parma – Italia; Expoziție de desene Eysine – Bordeaux – Franța

Open Letter

MY BELOVED FRIEND

If you wish to walk with me in the world which cradled my childhood, if you wish to be my confidante, search your soul until you find the scent of fresh grass and flowers, dust and snowfalls on the earth kept in celebration as the SOLE good-luck charm in the transient journey through life to eternity. Therefore, cast off!

You once asked me why I paint. You asked why I share my soul between the easel and the teacher's desk ... You asked...

I am not able to give you a complete answer. For this I need much time after the instant when time will have ended for me.

I was born on a spring day among the murmur of flowers and the sound of buzzing work and I opened my eyes onto the trees which were sticking their branches into the light so that they could support heaven on their limbs.

I climbed them up and I stole sun and sky and forever hid them somewhere inside of me and I cannot tell where. I am looking for that spot. I wake up in the morning and sit in front of the easel looking out of the window as into a looking glass, to see where the sun and the sky hid themselves. I am looking for them every day and I fill the canvas with pieces from the village of my childhood with its rich autumns and homesick winters, with scent of men laden with the toils of the year. And I fill the canvass with thoughts of gardens, with thoughts of stubble and meadows, with smiles of earth springing from pots where twilight is mysteriously hiding its light. And I still cannot find the spot where I hid the sun and the sky. And then I turn back to look for my steps, I look for my mystery amongst trees and flowers; I search myself and try to shake my own hand.

When I am tired I run to the children. I find myself in them in their eyes and smiles. I steal living-water and run again to take counsel with the trees and the houses.

Why do I not paint the people?

They breathe through the houses and the trees, through flowers and gardens. Look for them and you will feel them touching everything I paint with the supreme life-giving gesture.

The painting is not their face, but their soul. They are here, so try to see them and feel their closeness.

I am modern, though I do not show it, but I am not like a dandelion to fly with the wind. I have the lead of the ground in my feet put there by my grandparents and parents, by those who sent me to walk to the future as their own being. I am not trying to fly. I would lie to myself that I do and I would pay with irreparable crashes.

Where do you think I will get? I will get to the place towards which I started; towards me and towards people. I believe I will meet them some day and stay with them. I am certain that they will tell me where I hid my pieces of sky and sun. And perhaps they will return them to throw them again upwards so that others who will try to speak to the trees and the flowers can take them, too.

Until then I wake up every morning to look out of the window of the easel deep down into my soul which starts collecting the toil as the mature fruit.

Perhaps some other time I will invite you to see people's faces, since now I am only trying to understand and feel them.

Try to speak to the trees and to the flowers when you get tired. They will reveal to you much of what you do not find out from anyone else and you will be able to vibrate with the horizons.

This is how I understand to believe. And this is how I believe.

Teacher Gh. Mocanu

Argument

A man's destiny is written in the stars, in names, in the place where he was born, in the parents who gave him life. The stars gifted Ghiță Mocanu with talent, passion and dedication, with all those faculties which made him a MAN. His name, Gheorghe (same as Saint George), helped him to defeat the dragons and demons that every one have equal shares of; however, he did it with a smile on his face and embracing life with its good and bad things. The place where he was born, the village of Vâlcele in the County of Bacău, left its imprint by knowing Rumanian traditions and by approaching nature, which prevails in his paintings. His parents, Elena and Grigore Mocanu, taught him to be a man, loved him and nurtured him in the spirit of love towards other men. An ever restless spirit, perpetually looking for beauty everywhere and in everybody, Ghiță Mocanu had the chance to have as mentors remarkable teachers such as A. Secoșanu, V. Melica, N. Hilohi, who marked the life of the young student at the Arts Faculty of the Pedagogic Institute in Bucharest.

However, we can know who Ghiță Mocanu really was only if we follow the thread of his life as a man, teacher, painter and member of a community on which he left a long lasting mark.

This volume wishes to pay homage to the man who did a lot and yet could have done even more worthwhile things had fate not stopped him from achieving his plans.

Bacău County – A Melting Pot of Culture

Also presented in Dimitrie Cantemir's "Description Moldaviae", the Bacău County known from a papal document also as "Civitas Bacoviae" has had a rich history partly thanks to the commercial road passing through Bacău, which eased economical ties between its inhabitants and the large centres of Europe and even those in the Near East, via Constantinople. The fact that Bacău was known at European level is proven among other things by a papal letter of 15 April 1400, or by a document issued by the Chancery of the Moldavian Ruler, Alexander the Good on 6 October 1408 which shows it to be a customs centre for merchants.¹ During XVth century also the son of Michael the Great, Alexandrel, settled in Bacău and it was him who erected the King's Court and Precista Church.

Bacău has also had military and commercial uses during time, which facilitated its development both as an important economic centre of the country and on cultural level, as prestigious personalities originated here or had their names tied to this area.

The territory stretching in the middle basin of the Siret river along its inferior course and the hydrographic basin of Bistrița and Trotuș is well-known for the beauty of its landscape, the industry of its people as well as for the great number of cultural personalities which left their imprint on the cultural destiny of the country, by the great number of personalities that it gave to the country through time. Whether it is about Sciences, Arts or sports, prestigious names were recognised across the world. The great Ghika Family, Vasile Alecsandri, George Bacovia, Tristan Tzara, Alexandru Piru, George Apostu are only a few of the great personalities whose introduction is no longer necessary. The name of the mathematician Solomon Marcus, of the conductor George Bălan, of actors Radu Beligan and Olga Tudorache, of sportspersons Nadia Comăneci, Doina Melinte and Monica Roșu, of the journalist and writer Gabriela Adameșteanu, of historian and critique Ion Frunzetti, of composer Sile Dinicu, of singer Loredana Groza and many more others will remain in the memory of time and in the hearts of those who knew and appreciated them. Artists such as Nicu Enea, Ilie Boca, Gheorghe Velea, Ion Burdujoc, Ion Diaconescu, Salomeea Velea, Didina Solomon, Petru Pinca, Cristian Bandi, Mihai Ciuaru, Dany Zărnescu, Magda Cârneci, to randomly

¹ *Enciclopedia Județului Bacău*, Editura Agora, Bacău, 2007, p.67

name but a few, entitle us to consider this corner of the country as being an exceptional one where talent and passion gave birth to values which fundamentally marked the field of Arts. In this effervescent cultural environment the young Ghiță Mocanu would embark on the hard road of artistic endeavour.

Ghiță Mocanu's personality manifested itself on varied planes, as he was not only a teacher, painter, essayist, but also talent creator, a moulder of destinies amongst the young disciples whom he directed and lead in the "Ion Diaconescu" Drawing Circle.

Besides high sensitivity personal works he left behind, pen pictures, in ink, coal, watercolour or oil and also mural paintings in varied places around the country, performed by his students under his careful scrutiny. His personal exhibitions opened in Onești, Bacău, Iași, Suceava, Reșița, Slănic-Moldova, Piatra Neamț, Satu Mare or București, those in Germany or Italy, numerous prizes obtained by him personally or together with his students prove a complex personality which made no compromise on quality and passionately got involved into the local and national cultural life.

A living presence in the artistic life of his hometown, Ghiță Mocanu far surpassed the boundaries of his County becoming a landmark amongst the plastic artists through his powerful personality and the force of his works.

His path which was too soon brought to an end by a tragic destiny is the sometimes toilful but full of passion and dedication road of a MAN who through his own forces succeeded to attain success and irremediably mark the life of all those who knew him. He died too soon, on the 28th of August 1993 in a train accident.

The Beginnings

The former village of Vâlcele, later on incorporated into Târgu Ocna – for centuries the most important place along the Valea Trotușului, which dominated the entire area both economically and culturally – enjoys a location favourable to both economy and tourism. The town of Târgu Ocna is protected within a virtual hilly horseshoe, guarded from three sides by the prolongations of Trotușului Mountains (Nemira massif towards S and SW, Berzunț gorge towards W) and the sub-Carpathians hills towards N (Prislopu, La Fundătură, La Stupină, Fetele Târgului, Butnaru). Here was born Ghiță Mocanu on the 31st of March 1938.

His numerous family, comprising four brothers and three sisters of whom he was the youngest, owned a large homestead, where they raised cattle, calves, pigs, geese and chicken with ten hectares of land, garden and vineyard. The mother was the coordinator of the entire activity of the family, allocating everybody their tasks.

Gicu's greatest joy was to wander around on the hills, to meditate hours on end, to admire the wealth of colours, which he saw skilfully combined by his mother who wove, by his elder sisters who knitted, as they had a workshop with three knitting machines.

Then harder times came and as his parents opposed collectivisation they were threatened with deportation to Siberia. His father was chased across fields for an entire night by the teams in charge with "convincing" the peasants to accept collectivisation, being obliged to give in finally. They continued their struggle for survival going from field to field with a threshing machine, thus managing to earn their living.

During the drought in 1946, Gicu was 8 years old. His brother recalls how they all left their village by the train surnamed „Famine” to sell things from the house in order to buy a sack of wheat. Those were tough times for everybody and the peasants of the Moldavian villages were going around the country in search for work in order to provide food for their families.

He started his education at the Primary School in his native village and then his parents sent him to the Piatra Neamț to attend the Medium Technical School, with specialisation in hydraulic engineering. During the 1951 reform the school was abolished when Gicu was in the third year, so that he was

transferred to Sibiu, at “Gheorghe Lazăr” High School. A sensitive nature, Gicu Mocanu refused to pursue a technical career which held no attraction for him, although his brothers graduated engineering faculties and his parents wished to see the young one with a “true” trade.

After graduating High School and serving in the army between 1959 and 1961, he worked as an Artistic Instructor at the Tg. Ocna House of Culture. The atmosphere which accompanied him ever since his childhood was a colourful one, driving him to try to convey his emotions using the painter’s brush.

He enrolled with the Plastic Arts Faculty of the Pedagogic Institute in Bucharest where he studied under A. Secoșanu, V. Merica, and N. Hilohi and which he graduated in 1965. With an energy given only by his great love for the painter’s brush and the children, he divided himself between the activities behind the teacher’s desk, the Drawing Circle, at home and he got involved in scores of projects, cooperating with cultural institutions in Bacău, writing articles for speciality publications and giving himself totally to his dreams.

He died too soon, on the 28th of August 1993 in a train accident.

The Teacher

In 1966 he received the nomination as a teacher at the Drawing Department of Elementary School No. 5 in Onești, a school which has been named after him and where in those years he established the „Ion Diaconescu” Drawing Circle. The Drawing Circle received international notoriety through the numerous prizes received by his students. This success was due to the way in which he knew to draw his students to him and get them involved in the artistic act. He started from the “working” atmosphere: he painted together with his students on the walls of the school’s drawing workshop images meant to stimulate their imagination; he prepared a series of 15 lesson-stories in rhyme in which the plastic language is transmitted to the students easily, as the drawing lesson was taught against a musical background, thus facilitating the access to the colour world and the assimilation of abstract notions. Also kindergarten students came to his classes, with their place well established, as the joy to draw should be perceived as play in the Country of Chromo King. The unconventional hours were doubled by extra-curricular activities intended to complete the children’s intellectual development by varied knowledge.

The experience started at the School in Onești continued in 1979 in Iași, where together with other drawing circles across the country, he initiated and led the first national workshop of Arts for children, who painted the mural painting on the walls of Infantile Dentistry Clinic. The success of these initiatives led to the continuation of such activities in Europe where, in cooperation with UNESCO and UNICEF, organised Arts workshops for children. So in 1991 he organises the Art workshop in Parma-Italia, and in 1992, 1993 those in Bedonia, forming a tradition in which the ”Ion Diaconesu” Circle is known and distinguished.

The activity at the teachers’ desk is completed by speciality articles published in ”Tribuna Școlii” (School Tribune) and in ”Revista de pedagogie” (Pedagogy Review) in which he shares his experience to his colleagues. His name is also connected to the Art chapter in the ”Children’s Practical Encyclopaedia”, where he cooperated, being eager to stimulate children’s creativity in every way.

Secondary School No. 5 in Onești which was opened on 15 September 1962 is now named after Ghiță Mocanu, who made it famous beyond the

country's borders. The room of the Drawing Circle, decorated with mural paintings by the students of the school is completed by the main access stairs into the building which contains mural scenes from the known legend of the Oak Tree in Borzești. In time, the members of the Ion Diaconescu Circle won numerous national and international prizes in competitions organised by UNICEF.

Although they did not pursue an artistic career, the former students were educated as people who are sensitive to what is beautiful and kept in their hearts the image of the teacher who directed their footsteps during their childhood and gave them a part of his own soul.

The Painter

Numerous commentators of the artistic phenomenon commented on Ghiță Mocanu, among whom we can mention Simona Vărzaru, who in March 1989 commented in an article published in the Artistic and Literary Supplement (Suplimentul Literar Artistic) of the Youth Spark (Scînteia Tineretului): *What we have here are the works of a sensitive, vibrantly sensitive artist; careful of all imperceptible changes of the light, shadow, passing clouds in the sky, Ghiță Mocanu seems to have been waiting for all his time, as a hunter on the elements, so that he sees what a “normal” eye would not record. An intuitive, suggestive, connotative drawer, Mocanu however has a vocation for watercolour.*

The artistic formula adopted by him draws near the watercolour of the first impressionists who dissolved and merged the colour area where, until them, the classics were tracing a sharp contour: exercises anticipating the great oil compositions.

Mocanu has the capacity to construct natural or urban landscapes, to evoke a certain day, hour and second and to transport us into the atmosphere of that second with the feeling that we see a unique spectacle whose chronicler – joyful chronicler! - is he, the painter.¹

Ghiță Mocanu did not use only oil, gouache, watercolour or pen and ink, but also coal and so the scenes in his travels found their translation into colour upon returning home. Simple cathedrals or simple houses, a grove, a tower in ruins, a bridge arching graciously over waters, left an imprint in his mind and then he was able to transpose them in the vibration of the moment. The colour is what always fascinated him because the colour language reaches the human soul faster than the word. The reason being perhaps because: *each colour is self-semantic, in other words it conveys its own message. In optics this is translated by the fact that it emanates its colour independent from the others, starting from a well-established plan. Moreover, in the image it is not the aesthetic reasons which determine the choice of a certain colour or its place in the composition, but its symbolic significance.²*

Ghiță Mocanu's colour message is easily received, as he is gifted with the talent to get into the beholder's soul without intermediaries, just the way the painter intended.

¹ Vârzaru, Simona, *Fericit cronicar!*, în *Scânteia Tineretului*, 18 martie 1989

² Sendler, Egon, *Icoana chipul nevăzutului; elemente de teologie, estetică, tehnică*. Editura Sofia, București, 2005, p. 171

Friends and Admirers, Testimonies and Confessions

The memories of certain friends, as well as those of the admirers of his paintings are a living memory of the fact that not only his works remained in their souls, but also the image of the humane man and of the teacher with a passion for the beautiful.

A few friends and admirers were so kind as to answer the following questions: How did you meet him? What impressed you the most regarding Ghiță Mocanu as a man? What memories bind you to Gh. Mocanu the painter? What legacy do you think he left behind and how is it cherished today? The answers ranged according to knowledge only of his works or also of Gh. Mocanu as a man and a teacher.

Ghiță Mocanu, a famous painter in Onesti, got himself remarked as an original artist whose masterpieces seem to initiate us into the re-discovery of eternal values of geographic and cultural space not only of his native area (Onești) but also of the places which he (re-)discovered during his European or trans-continental voyages.

A graduate of the Pedagogic Institute in Bucharest, Ghiță Mocanu, was colleague of Vasile Melica and Nicolae Hilohi who imparted to him a certain appetite for the ecclesiastical mural painting.

The painter Mocanu debuts in 1966, in Bacău, and the he participates in numerous collective exhibitions, national in parallel with the personal ones.

A competitive spirit, Ghiță Mocanu is mostly known as a landscaper but he also paints still nature.

An adept of the figurative which finds the resources of expressiveness in its own metamorphosis, Mocanu offers us a display in time of the landscape, or its freshness with authentic sincerity of expression, revealing the continuity of its endeavour both in vision and in conception.

The complex variety of the season succession offered him an opportunity for meditation. Being equally preoccupied with colour and light, the painter has caught in his paintings the euphoria of immediate sensations, as his landscapes reflect the care to render faithfully, seemingly without reason but at the same time a blend of real and imaginary elements.

The topics which inspired him were predominantly taken from the inexhaustible resources of the landscape universe: forests, groves, hills, plains reveal a rough, ingenious expressiveness, a certain intimacy where the drawing spontaneity melts into the colour laid vivaciously. His landscapes combine the poetic of the imaginary with the real data, illustrated in concentrated, clear artistic formulas, in the explicit image.

In the generous theme of the landscape, an important segment is occupied by city landscapes, in drawing or watercolour.

In drawing, the painter addresses architecture with ease and confidence, but at the same time with discretion and without aggressiveness, in lapidary formulas concentrating the essences, releasing the image from useless details, the motif thus becoming the effigy, the emblem of the subject selected.

Leningrad, Prague, Sighișoara, Sibiu, Warsaw, New-York, are drawn in fluttering spontaneous and confident lines of the places where Mocanu travelled and which impressed him, selecting intelligently and sensitively representative elements for the town, for its architecture, be it a baroque, classical, eclectic or contemporary, in other words surprising that genius loci.

Form amongst the artist's favourite places, Sighișoara is caught in certain varied variant watercolours, winsomely through its dominant chromatic range of warm hues of brown, reddish brown, bricky, potentiated by certain light touches of white grey.

Actually, for Ghiță Mocanu the watercolour represented a technique that he mastered and subjugated, converting it into the creation of aesthetic emotion which controlled him in his creative act and which he conveyed to us through his ability to master the succession of the chromatic range in its freshness and order but at the same time the creation of a certain poetic ideality.

Mocanu combines the real with the imaginary in numerous landscapes, of which some present vast panoramic horizons. The painter worked according to nature, in the plain air spirit of the permanent agreement between the freshness of sensations and elaborate simplicity of the canvass layout.

His arduous and dynamic temperament helped him to avoid the petrified, exterior images of the landscapes being attracted by their internal, moving nature, which revealed the sincere spontaneity of the artist in straightforward images, without counterfeits or imposed rigours.

A special note in the Mocanu's landscapes is given by those painted in oil, concentrated and clear artistic formulas, in explicit images, colour spots which complete and sustain each other. The colour and shape promote each other's their own expressive virtues, in symphonic agreement with the refined

silence of the world, displaying the lyric, temperamental structure, picture instinct of the artist who listens to its impulses.

In his landscapes in oil Ghiță Mocanu reveals the same spontaneity as in his watercolours and in our opinion he succeeds in rendering this technique the qualities of the watercolour, transparency of the hues, the freedom of the touch, the value of the close chromatic intensity.

*We can find the defining traits of Ghiță Mocanu's landscapes in another area of his creation, that of the **still natures**, which are dominated by floral elements.*

The artist's rich floral register, comprising snowdrops, tall morning glory, petunias, chrysanthemums, peonies, roses etc., express and euphoric, lyric intimacy of the authenticity of the display of tonal wealth, of chromatic vigour in subtle, living harmonies which maintain the freshness of sensation, rendering the delicacy of shape, silencing of light and colour and the spontaneity of a drawing which melts into colour.

Also, both Ghiță Mocanu's still natures and landscapes define the personality of a complex, sensitive and delicate artist, whose work deserves to be made known and included in the national heritage.

art critic Maria Olimpia Tudoran Ciungan

In a moment of crossroads of my life, destiny gave me the chance to know a strong personality to whom I became attached with all my soul, but who unfortunately is no longer with me today. I met the courageous teacher Ghiță Mocanu during an unforgettable trip where I was together with my wife, to which – what a fateful happening – added the wonderful family Mocanu, in the difficult gorge of Piatra Craiului. Subsequently, during the 20 years of friendship I would come to know the devoted teacher and sensitive artist, in our backpacking trips during our summer or winter holidays in our wonderful mountains (Bucegi, Ceahlău, Parâng, Rarău-Giumalău, Apuseni, Șurianu, Cindrel etc.) as well as in places of blessed respite (Soveja, Poiana Brașov, Întorsura Buzăului, Mânăstirea Putna, Suceava, Cetatea Neamțului and others – as they were many and marvellous!).

I found in Gicu Mocanu a passionate of nature, a tireless admirer of the flowers which he immortalised, in the times of rest, in the delicate watercolours and a vigorous companion, powerful and delicate, with a mastery of words which he craftily put in writing. I wondered many times, though I did not dare tell it to him, besides the painting that he was in love with, why

did he not launch in writing, where I think he would have been successful. However, the greatness of the creation of this special man was his devotion for children, whose steps he directed in the wonderful world of colour, which was not in vain, but also left deep marks abroad (national, international prizes, works performed in prestigious institutions, exhibitions). A school in Onești bearing his name bears record of what was said above and there is the melting pot wherein the desire of this profound trainer of childrens' innocence on their route to the sublime. I cannot and I do not want to forget the long ups or down on mountain trails with sweat and emotions, calmed by the certainty of the teacher or sweetened or soured by the wives' remarks, the wonderful adornment of our stops that the master did to us with a bubbling imagination, or the feasts fit for a king on lawns, mountain peaks or river banks. There were also the unforgettable Christmas holidays when our good friend transformed himself into a cheerful and generous Santa Claus of my children; then there were the celebrations in cabins, motels, hotels, the celebration of certain successes (professional achievements, exhibitions), not to mention the profound loyalty of the Mocanus in the hardships we got through in this biblical "Valley of Weeping".

From the clarity of times, I believe that Gicu has left behind a model of teacher, probably somewhat blurred today by a "social command", but of what I am certain that it will be revived in the future when things will settle a bit. Also, remain the colour marks in his own works and those of the children whom he directed with infinite love and which breathe with the spirit of the teacher. Taken by the whirlwind of these "terrible times" as the chronicler so aptly put it, we, the dwellers of Onești believe that we have appreciated this legacy appropriately, but the Rumanians who are coming after us will have to give themselves with more gratitude to the memory of this great personality.

eng. Gheorghe Vidrașcu

Many years ago, I was taking a stop in Onești to make a show on for the radio this time, "Art Universe" – dedicated to the painter and teacher Ghiță Mocanu, the author of a daring pedagogic project, famous for his achievements, for the international prizes which he obtained and for the managerial qualities of the teacher for such an endeavour.

I reach Onești and I enjoy the well-known hospitality of the Mocanus and shortly I am on another planet: the planet of colour and childhood, – the Drawing Circle of School No. 5 – the place where a teacher and his students were formed, students who acquired several techniques, drawing, painting,

engraving, to name but a few. A colourful planet which was innovative for the time, which was unrolling the childhood fairy tales performed by children; the characters on the workshop's walls could be confused with those in the room; they had worked hard to impersonate the beauty with kindness and ugliness with malice. Behind such apparently simplifying correlation there was the acute psychological observation that Ghiță Mocanu as a teacher was conveying to his students and he was fully rewarded by the talent of his students and the glimmer in the eyes of big and small.

When you have a child a chance is given you, but how about hundreds of children? The important discussion – the interview – that I was about to have with the Circle leader, the context in which it was engaged in, foretold nothing of the idea that I was to fall in love with the co-authors of the show – the children - and the Mocanus for good. They became my family which I resort to even today when I am writing these words.

We begin the interview that was scheduled and I was prepared for and Mr. Ghiță Mocanu did not give me any rest to wonder enough about the illustrated children books, about the walls full of pictures and the metalloplastics performed by the older children.

The years that followed this radio event were coloured positively due to the prizes obtained by the children in Onești, and I came back each time to my family and each time the films and programmes realised were awarded in both journalistic and international professional competitions.

A quarter of a century the teacher and painter Ghiță Mocanu meditated and worked for his pedagogic and artistic ideal, with a naïve exaltation and this tore away day in and day out entire strips of life. He desired to leave it to the children to seek for the appropriate key in the dialogue with the masterpiece: “to the children with their charming inexperience, with their harmonious disorder, with their winged indiscipline, with their fear for everything that is imposed on them through tradition and authority”, as N. Tonitza defined them. What a difficult task for a teacher to juggle with all these!

It was said that Nicolae Tonitza was inspired from the children's drawings. Perhaps by looking at the drawings in the Onești workshop I think those who say this are right, as the pupils of the characters on the walls drawn by children are suggested by huge and unequal round spots, giving them new artistic senses and their clothes have the transparency of Ghiță Mocanu's watercolour.

Let us talk about the painter, too.

“When you reproduce nature you are its slave. When you represent it, you dominate it ...” In all his works he was lead by nature, and he as a painter,

accepted it and felt it. The flowers caught on days when the sun was hidden behind the curtain of clouds, when all the atmosphere was grey, when the white, mauve, light green, or yellow, or rose appear to us entirely transfigured, subtle and ennobled area symphony with sad and profound silenced harmonies. He stayed away from all that could seem brutal; he had a perfect sincerity, a pure confession to himself.

However, it was not the flowers which impress with the painter Ghiță Mocanu, but the WINTERS, the winter landscapes. The nature and life were long contemplated, until the confusion of the lines and contours, until all is mixed in a undefined but dense, meaningful haze, which leaves the impression that it is nothing, but hides something, that haze which suggests impressions and sensations. This is the painter's food, a compositional fluidity, quasi-invisible contour lines, diffuse spots of colour bleeding and the vibration of the atmosphere. As a general characteristic, it has to be said that in Ghe. Mocanu's landscapes, space is ample, the motif being in foreground and what is lost in the distance plays the role of the ideal, of intangible which seems to be from another world.

How similar is life to death sometimes!

Radio and TV editor Mihaela Ioan 24. 01. 2010

I was a classmate of and good friend with Iancu Mocanu, Ghiță's brother, which eased a lot the friendship between me and Ghiță Mocanu. He firstly impressed me with his good faith in the relationships with other people as well as a great moral responsibility as a teacher. As far as the quality of his work was concerned, I still had not seen any of his paintings yet.

Whenever he asked me to help him with teaching aids for his activity in school I gladly responded. When he came to me a second time, he showed me a few of his paintings: landscapes, flowers, the kind of painting which I like. I was commenting with him on several paintings and I once asked him how come that in his paintings people and animals never appear and why his painting is seen from bottom to the top and never from a vantage point. He did not reply immediately, however he offered a reply in a letter from which I quote: "they breathe through houses and trees, through flowers and gardens. Seek for them and you will find them touching with the ultimate life-giving gesture everything I paint."

I saw Teacher Ghiță Mocanu above all, surrounded by an aura which made me shiver. Any painting I look at even now I live in the light of the

explanations in the letter. Conscientious of his great gift, of his kindness, but lacking training in the fine arts, I saw everything he painted and interpret it with my heart and soul. I once asked him to paint four paintings for me: the four seasons. After a while I went to see my parents and my mother told me that a few weeks before a car had stopped outside the house and a gentleman had asked if I lived there. Upon my mother's affirmative answer, he took a few photographs and left. In a few months' time I met Painter Gh. Mocanu who handed me the four paintings, and the winter landscape contained my parents' house. The painting is now in my son Radu's house, displayed in a place of honour so that everybody can admire it.

He sometimes behaved like a child: I visited him several times in Onești, and when I left I was descending the stairs, while he was gliding down along the hand rail, as children usually do.

He was not only a good teacher and trainer, but a patriot, too. He confessed in a discussion that he wanted to take his students during a summer holidays and visit important sights in the country's history: Mărăști, Mărășești, Oituz, Cireșoia, places with a symbolic significance for Rumanians, also reaching the Putna Monastery where he was to paint the effigy of Stephen the Great and then donate it to the monastery. Unfortunately he was not able to fulfil this desire.

I remember Ghiță Mocanu every morning upon waking up and every night upon going to sleep by watching one of his paintings which I have in the bedroom. He is present in my life today, too, not only through his paintings but by the bond which I maintained with his wife, Mrs. Elena (Lili) Mocanu, mostly by telephone, at holidays. This lady strove to create for him an atmosphere favourable for creation and support him in all his endeavours, for better or for worse.

He left from among us much too early, leaving us without not only exceptional paintings but also without a mentor for the students of the Drawing Circle who no doubt walked in his footsteps. The idea of the local authorities to change the name of Școala nr. 5 in Onești and name it after the Teacher and Painter Ghiță Mocanu was a gesture worthy of all praise, thus being kept alive the memory of the person who was a personality of these places.

I am convinced that I could not express into words everything that I felt for this great man, but his painting has a universal language and the message of his paintings will pass the test of time. I recommend that everybody who wishes to know the Man and Painter Ghiță Mocanu read the letter "My Dear Friend".

eng. Valeriu Momanu

I am the result of my parents' love and I thank them for the genetic message they put in me. They raised me, cherished me, they make me glad and satisfied. They showed me the way to success and dignity.

However, somebody else appeared into my life who put to value these innate qualities. There were not many who had the chance to meet him; fate privileged me in this respect. "Somebody" taught me how to fly and dream and so I started to believe that you can have several parents. Yes, "he" was my spiritual parent. I started to fly just as any other beginner with clumsiness and timidity, but I started to dream that I could fly for real. By dreaming I started to weave my destiny. Actually, by being able to fly I was also able to dream. You must know that somebody has to teach you how to dream. Somebody taught me how to fly and dream by playing, using a paint brush and colour. Without being selfish, I cannot describe to you more, you had to have the opportunity to know him. I am happy to be able to fly and dream ever since. Yes, that 'somebody' was the Man and Teacher Ghiță Mocanu. That is the history of my life: I have received wings and my dreams have come true.

eng. Eduard Smeu

How did you meet him?

There were a few important moments.

I first met him as a drawing teacher when I was in the Vth form. During the four ensuing years I approached with emotion each topic proposed to the class, in that atmosphere in which the colours, stories and music blended together.

During the high-school years I desired to take part with a painting in a symposium in the Fine Arts section. I was surprised and delighted, much more so as I was not a part of the group of the children whom I considered privileged to be members of the "Ion Diaconescu" Drawing Circle (although the teacher told us that each school student is also a representative of the Circle). Shortly after that I took part together with the students in the first National Workshop of Fine Arts organised in Iași and which consisted in the painting of a mural work on the walls of the Infantile Dentistry Clinic. After graduation and employment in education, I started to take part as an "observer" in the activities of the Drawing Circle, gradually getting involved in training the children. It was then when I got into contact with that special background created so that all those who got there could feel they

can freely express themselves in their drawing, without fear that they might be mistaken. I was impressed by the warm and trustful atmosphere which was felt in that exceptional space.

Not long after being entrusted with the small group of the Circle (pre-school and elementary school students (forms from Ist to IVth), which for me involved a great responsibility in standing up to the challenge. However, things did not stop here... Probably feeling that I was not aware enough regarding my potential in my activity with the students, he “assigned” me to taking care of and directing a group of older students in the second National Workshop of Fine Arts which took place in Târgu Mureş, where another space dedicated to the health of the children was decorated.

These brief moments which were very interesting for me showed me that the Teacher had the gift of getting the best out of everybody which was very valuable, yet well hidden inside each of us.

What impressed you in the Man Gh. Mocanu?

You could but notice, at the very first sight, his availability for communication in the desire (which was only later understood) to make all his disciples to open their soul in front of the white piece of paper and express themselves trustfully and openly. He had a gift enjoyed only by the chosen ones to know exactly what the soul of each child was hiding and always succeeded to infiltrate a drop of hope, trust, and joy.

I was deeply impressed by his unlimited sensitivity equally manifested towards the young and old, the beautiful and the good, as well as the determination with which he surpassed all obstacles to finalise the ongoing projects, not to mention the energy, the vitality which he generously “spread” about for the children.

What memories bind you to painter Gh. Mocanu?

He used to have a unique gift of finding the hidden treasure in the mind and soul of his students and bring it to light through the opportunities he created, trying to encourage and stimulate them to put their potential to work.

He thus managed to transform into national prize winners children who at some point did not even think that they were capable of drawing, but thanks to that “something” that the Teacher had they managed to paint with all their passion. We have as proof the endless list of events organised or in which his disciples participated or with his personal works, or the list of the prizes obtained on all continents in the thirty years of activity.

I was impressed by the excellence with which he managed to combine – only he knew with how much sacrifice – the Painter with a passion for oil

and watercolour with the Teacher devoted to the children and innovative, each of these roles being doubled by the exceptional MAN that he was.

What do you think is his legacy and how is it appreciated today?

His permanent preoccupation to facilitate the understanding of artistic notions by his children made him abandon the tenets of the usual lesson taught. He resorted to fairy tale characters for the assimilation of elements of artistic language, which were close to the soul of the little student – the cycle of 15 rhyming lesson-stories "A trip to the Country of Chromo King" (an educational endeavour with national reverberations).

He was constantly seeking to intertwine subjects which materialised in choosing his topics for the drawing classes and the activities of the Circle.

He also promoted the children's activity in the numerous exhibitions organised around the country and abroad and their participation in Fine Arts camps.

As an "engraved" recognition, Școala nr. 5 was given the name of those who made it famous: "Ghiță Mocanu" School for I-VIII grades.

I believe that a great legacy is represented by his love for men, for the beauty which he implanted in the souls of all those who got into contact with him during the thirty years of mentoring as well as in the memory of the dwellers of his native town, generally who in turn raise their children in the same spirit of respect and admiration for what is beautiful; thousands of paintings of flowers and landscapes in polychromic or vigorous hues, or the watercolours full of refinement and delicacy – those "suspended moments" of inspiration – painted with all his passion by Painter Mocanu even today bring joy to the homes of those who love what is beautiful.

From his legacy we cannot omit the Drawing Circle which today warmly receives the little students in the same atmosphere of creation and to whom we, the Master's disciples are trying to offer the same certainty that their dreams are not wasted, that here they can come true. We keep unaltered the love for colour, for what is beautiful and for the children. The Teacher's spirit is always present among us, those who enjoyed the privilege to know him and be trained around him.

School Teacher Geta Costandiș

How did you meet him?

First, when we had just moved into the block of flats, Gh. Mocanu was the second-floor neighbour. He had a white cap, a blue bicycle and most times a painting or two hanging besides the painting kits together with a huge bundle of flowers from the field; however although I always greeted him and he always responded, it was not then when I met him.

One year later he became my legendary drawing teacher who led the most award-winning Drawing Circle in the country, generously gave highest marks (10!) and accompanied each homework with a fascinating, touching or exciting story, which made us think about it intensely while the tape recorder on the teacher's desk was enveloping us in sound arabesques. However not even then did I meet him. I only met him one summer afternoon close to the end of the school year at the Municipal Library where he was organising an exhibition with works from his Drawing Circle. He was accompanied by a student from an older form. The Teacher was high on a ladder with a hammer in his hand and the student was handing him the paintings, the line and the nails. An effervescent fluid was continuously circulating between the two, wherein funny or only common replies were floating, but which emanated an atmosphere of a special harmony. They understood each other without words and they were feeling incredibly well together. Any sort of barrier between Teacher and student was dropped and you were able to realise it upon opening the door, so I arduously desired to be a part of that happening. I still do not know how I dared offer my services, and much less, how they were accepted so naturally. I held on to the pin box and determined the position of the drawings, we laughed, we were serious and we laughed again until we finished. Then, my drawing Teacher became and would remain The Teacher; his accompanying student became my trainer and I understood that I had stepped into a world whose values I only started to guess at, but with whose spirit felt I could easily vibrate in unison.

What impressed me in the Ghiță Mocanu as a man?

The man, the man impressed me the most.

It was his interior roundness, equality with himself, the magnitude of his soul which exceeded the common norms. It also was his desire and craftsmanship to make good things happen, his total, sometimes disconcerting sincerity with which he defied all conventions. It was his tender love for watercolour, which long remained a secret, the spontaneity of accents on tint drawings, coloured greys that he allowed to whisper shiveringly, the blank piece of paper, testimonies of his interior moves. It was also the discretion

which accompanied his great generosity, his permanent care for the spiritual beauty of his students.

However, what made him to be unique, truly unique, was his ineffable capacity to know exactly what was going on in the souls of each and every child. It seemed that he was gaining the tremor of the thought in the very moment when it was born, answering the unasked question but mostly fulfilling unspoken, hidden desires that you were barely able to formulate for yourself. The Teacher was often a wizard who brought to the children, a very valuable bit of happiness.

What memories bind you to Gh. Mocanu as a Painter?

My development and many other children's is connected to Gh. Mocanu. I believe that his memory which is so fresh is due to the relationship which he established with his students. He had a gift to discover our still unused skills and to inspire in us trust in them in ourselves. He would create opportunities to put us to value, help us develop. It would seem that his only care in the world was to encourage, stimulate and make his students famous, therefore with personal efforts which were never brought to the open, he would make the Drawing Circle be a constant presence in the relevant international competitions, where our participation was most times synonymous to a new prize in our record. So he would accompany his student drawers in creation camps where they were able to manifest their passion and to evaluate its fruit. This is why he would get us involved in national large-scale projects, such as the organisation of the first National Workshop of Fine Arts, where seven drawing circles around the country were reunited to decorate the Infantile Dentistry Clinic in Iași, or "The Audacious" expeditions (where the Circle obtained the prizes "Dacian Shield", for documentary value and "Silver Pen", for diary). This is why he established the UNESCO Club for youth and children which today bears his name and which is a messenger abroad of our activities.

If I am to be specific concerning one particular memory, this is the memory of his workshop, with walls covered in paintings (only oils as the water-colours were hidden in a secret place), with pots always full of flowers, with shelves arching down under the weight of books, with the easel to a corner of the room. When he sat down at his desk, looking over some pages written beforehand, and he would place the interlocutor on the wickerwork chair opposite, I knew that a challenge was under way. He would explain the new project in detail, beginning with the motivation. He then reached everybody's role where usually my doubt came in: I did not think I was up to the task reserved for me. He would not insist on convincing me on the contrary, but he would only tell me that I would certainly succeed. He would set deadlines. I

would leave the workshop worried, thoughtful, but with a slight glimmer of hope. I just do not know how, but by the deadline, perhaps for fear I might disappoint him, I always succeeded.

What do you think is his legacy and how is it appreciated today?

If we are to speak about the legacy he left to the community in Onesti, we first must underline the educational model he applied in Școala Generala nr. 5, at the "Ion Diaconescu" Drawing Circle. Fairy tales, games and music, totally innovative procedures at the time were part of the methodological arsenal that he used. He gave life to the notions of artistic language in his teaching method by giving them the role of characters in "King Chromo's Country", a series of 15 lesson-stories in rhyme, illustrated by the students of the Circle. However, they would not have meant much without that encouraging look, without that inspired word which gave the soul wings and made the Teacher the students' team mate. Certainly his disciples who in turn became Teachers and we as well, the others took a bit of that behavioural matrix.

Our school now bears the name of the Teacher: Școala "Ghiță Mocanu". The Drawing Circle is still functioning today, trying to keep alive the spirit of love for children and colour. Periodically, when exhibitions are organised with his works, The Teacher is again with us. People fondly remember his personality. I look at his canvases and for a while a flight of nostalgic emotion goes through the exhibition space of the town. Is it much, is it little? For a personality which brought so many moral and spiritual benefits, a community probably never does enough.

To sum it up, his disciples, we all who knew him, are carrying him with us as an example.

eng. Doina Brumă

Bits from the Reviews of the Time

Delicate and honest, his works contain a thrilled testimony of his devotion to Art and his trust in the beauty of the visible world.

Dan Grigorescu, România Liberă, 20 June 1987

The paintings of Ghiță Mocanu show us: a world without a face and yet more human than any other world! A world of non-ostentatious sincerity, a space where the spirit is present at each and every step, ennobling several decades and a craftsmanship taken to its utmost.

Cornel Galben, Steagul Roșu, 4 June 1987

Apparently mostly landscapes following the seasonal succession just like the famous Vivaldi's concertos you feel that in them something grave and deep has happened, defining another age of Ghiță Mocanu's painting.

As beyond the calm of the landscape the convulsion is felt, and in behind the quietening tone – creeps in the tension which is more than once is dramatic. Thus the landscapes, flowers become like in the great canvasses of Luchian landscapes and flowers of human soul, reminiscent of the eternal song and chronicle of the ages that the Poet was asking about.

Petre Ghelmez, Cântarea Romaniei, No. 7/1987

The classic themes in their organisation are today equally something of a trap: after the perfect, original solutions which have been solved by the masters of the genre so far, their approach is an act of courage. Ghiță Mocanu runs this risk with maximum professional probity taking advantage from the expressive power and not resorting to tricks, using talent and not presumptuously speculated skills. He knows what he can do and this is why he dares venture: in a country of born landscapers such as ours, being a notorious landscaper today is all the more valuable.

Simona Vărzaru, Scânteia Tineretului, 11 June 1987

There are just a few of the many chronicles written after each of his exhibitions, as Ghiță Mocanu's paintings were appreciated by the public.

Repertoire of Exhibitions

30 personal exhibitions in Onești, Bacău, Iași, Suceava, Reșița, Slănic-Moldova, Piatra Neamț, Satu Mare, București

Participation in collective exhibitions of the UAP (Fine Artists Union) Branches in Bacău and Iași

1973 – Republican exhibition of the teachers

Inter-County exhibition Bacău – Brăila – Galați at the Romanian Athenaeum

Republican exhibition of graphic and painting – Sala Dalles – București

1979 – “Presences from Bacău County in the Capital city” – Art Collection Museum

1984 – Personal exhibition – Teatrul Mic – București

1987 – Personal exhibition at the Head Office of the Educational Syndicate Union – București

1989 – Watercolour exhibition at the Galleries of the Municipality of Bucharest

1990 – Watercolour and oil on canvass exhibition – Karlsruhe – Germany

1991 – Watercolour and oil on canvass exhibition – Fontanellato – Italy

1992 – Ist Prize I – watercolour and IInd Prize – oil on canvass at the annual exhibition in Maclean – Australia

1995 – Watercolour and oil on canvass exhibition at the Head Office of the Foreign Affairs Ministry – București

1997 – Exhibition at the Head Office of Romanian Broadcasting Society – București

1998 – “The world behind the eyes” retrospective exhibition – Onești – organized by the “Radu Rosetti” Municipal Library

2005 – Retrospective and documentary exhibition – Exhibition space of the “Radu Rosetti” Municipal Library in Onești

2008 – Retrospective exhibition “Repayments” – the Arts Section of the “Iulian Antonescu” Museum Complex in Bacău.

The “Ion Diaconescu” Drawing Circle Mentored by Ghiță Mocanu – Record Selection –

- 1966–The “Ion Diaconescu” Drawing Circle comes into existence
- 1969–Art critic Dan Grigorescu opens the Art Galleries ”The Audacious” by presenting the works of the Circle
- 1st and IIIrd Prizes at the national selection of the International Competition ”Meridians of Childhood”; The first participation in the international phase of the UNICEF competition – Paris
 - 1st and IIIrd Prizes and the Special Prize at the national selection of the competition of the Museum ”Children of the World” – Avignon – France
 - Great Prize of the International UNICEF Competition ”Joys of Spring” – Paris; Special Prize at the national selection of the International UNICEF Competition ”Joys of Spring”; Participation in exhibitions in: Austria, Switzerland, Israel, Canada
 - Great Collective Prize ”The Golden Archives”; IInd and IIIrd Prizes and mentions at the International Competition ”My Childhood – Tribune of Romania Magazine”; Diploma of Honour of the International Competition of the World’s Youth Festival – Berlin
 - The European Prize of the ”My Family” UNICEF International Competition; Work selected for the decoration of the interiors of the UNO Palace – Geneva; Participations in exhibitions: Hungary, Yugoslavia, Austria, Japan
 - The Great Collective Prize, The Great Individual Prize, The Special prize of the Jury, Special Diploma, IInd and IIIrd prizes of the National Competition ”The Golden Easel”; The Prize of the ”Shankar’s International Children’s’ Competition” – India; 1st Prize of the “Red Cross” International Competition – New Zealand; Participation in the UNICEF “Meridians of Friendship” International Children’s Drawing Competition – București; Exhibitions in: USA, UK, Japan
 - 1st and IIIrd Prizes, The collective Prize at the national selection of the “Colours of Venice” International Competition; The “Artistic Merit

for the entire activity” of the Romanian Foundation ”Ioan și Maria Constantinescu” – Hague – Holland; Exhibition at the ”Laurina” Galleries – Hague – Holland

- Awarded in ”Shankar’s International Childrens’ Competition”– India; Diploma of Honour of the International Competition in Trencin – Czechoslovakia; Exhibition in Cairo – Egypt
 - 1st Prize of the International Drawing Competition – Czechoslovakia; Itinerant exhibition in the USA
 - 1st Prize, the Special Prize of the Jury, Collective mention in the National Competition ”How I will live in year 2000”; Participations in international exhibitions and competitions in: Czechoslovakia, India, Hungary, Belgium, Mongolia, Portugal, France, Canada, Japan, Greece, Cuba
 - Grand Prize and 1st Prize of the International Children’s Drawing Competition in the “Artek” International Camp – USSR; 1st Prize and the Special Prize of the International Children’s Drawing Competition “How I see the world – Tribune of Romania Magazine” – București
 - the Special Prize of the Fine Artists Union in Romania
 - the Grand Prize ”Eroica `82” to the peace banner of “The Audacious” magazine; Awarded in the ”Shankar’s International Children's Competition” – India
 - The Special prize for graphics in the “Sun of Childhood” Competition; Diploma of Honour in the ”Shankar’s International Children's Competition” – India
 - The Special Prize of the Jury in the National Festival of the Cinema Clubs – ”Autumn in Voroneț” for the diaporama ”An appeal to reason”
 - Participation in the International Children’s Drawing Exhibition open at the Academia in Bologna – Italy, organised on the 35th edition of the ”Zecchino d’oro” Competition by the ”Antoniano” Choir; 1st Prize for the works in the National Workshop of Fine Arts – Tg. Mureș
- 1st Prize and silver medal in the ”Shankar’s International Children's Competition”– India
- Gold medal and bronze medal in the ”International Atatürk Children’s’ Art Exhibition” – Ankara – Turkey
- 1st prize in the National Competition ”Health and Humanity” – București; Grand Prize in the National Competition ”Children-Authors” of the ”Cronica” (Chronicle) Magazine – Iași

- Prizes in International Drawing Competitions – Poland
- Prize of Nations – UNICEF Foundation – New York
- Prize of Nations – UNICEF Foundation – New York; Prizes with medals – International Competition – Finland; The International Workshop of Mural Painting – Fontanelatto – Italia
- 1st Prize in the Visual Art Congress – Finland; The International Workshop of Mural Painting – Parma – Italia
- The Prize of the Nations – UNICEF Foundation – New York; The International Workshop of Mural Painting Bedonia – Italy; The Grand Prize and other 10 prizes in the International Competition "Who Stole the Children's Skies?" – Italy; 3 prizes with medal in the IXth International Exhibition of Art for Children and Youth – Hivinkää – Finland; the Grand Prize in the International Competition "I Am Drawing My Dream House" – Japan

After the Teacher's demise, the "Ion Diaconescu" Drawing Circle continued its activity under his disciples' guidance with exceptional results:

- 1st Prize in the International Competition "The History of Habitat, Habitat in History" – Troyes – France; 2 Prizes in the Competition "Adolescents for Health" – Soros Foundation – New-York
- Collective Prize in the Competition "Save the Earth"; 2 1st Prizes in the Competition "Human Rights" – "Save the Children"; Prize of the International Exhibition organised for the "Year of Tolerance" in Copenhagen – Denmark, on the summit Conference on the "Social Development" (best ideas for the Baltic Sea); 2 Prizes with diploma at the international drawing competition "The Town and the Tree" – Lithuania; 2 Gold medals and 1 Silver medal in the VIIIth Biennale of the Children Art Exhibition – Kanagawa – Japan
- 3 prizes in the International Competition "Tales of Nature" – Lithuania; 1st Prize in the Competition "Project for the Baltic Sea" – Copenhagen – Denmark; 3 prizes with diploma in the UNESCO Competition "Saving the National Heritage"; The Grand Prize in the International Drawing Competition "Fighting Tobacco"; performance of a mural painting at Scuola Sport Barilla – Italia; Drawing Exhibition of the "Ghiță Mocanu" UNESCO Club open at the Head Office of the National Romanian Commission for UNESCO in Bucharest

- 2 Prizes in the International Competition "Tales of Nature – The Birds and Us" – Lithuania; 2 Prizes and a medal in the "Shankar's International Children's Competition" – India; Exhibition of the "Ghiță Mocanu" UNESCO Club in Italy; Mural painting at Scuola Sport Barilla – Italy; Exhibition in the UNESCO action "Circulation of People, Circulation of Ideas" – Miercurea Ciuc; Exhibition at the protocol Hall of the Romanian Broadcasting Society; Exhibition at CNR for UNESCO
- 2 Prizes with medal in the Competition "Fairy Tale Trip to Nature" – Lithuania; Prize with medal in the "Shankar's International Children's Competition" – India; Special Prize in the Competition "Echanger nos tresors" – Truye – France; Mural painting at Scuola Sport Barilla – Italy; Retrospective exhibition "Ghiță Mocanu – The World Behind the Eyes"
- 2 Prizes in the Competition "Rivers, Seas, oceans" – Lithuania; Exhibition in the National Festival "Emblem of Life – His Highness, The Child"; Itinerant exhibition with the topic of "Traditions" – Norway; Participations in UNESCO international exhibitions: Poland, India, Spain, France; Drawings and project presentation P&G; Cooperation for Calendar 2000 (with works of the club members); Exhibition on the topic "Romanian Customs" – Norway
- 2 Prizes in the Competition "At Home" – Lithuania; The Prize of the Competition in Goloviow – Poland; 2 Prizes with medal at the "Shankar's International Children's Competition" – India; The Grand Prize of the Competition "Children-Authors" – Iași; Participation in the experience exchange with schools in Parma – Italia; 1st Prize in the Competition "Invitation to Drawing" – Italy; Exhibition on the topic of "Easter Traditions" – Parma – Italia; Drawing exhibition in Eysine – Bordeaux – France.

Bibliography:

1. Valentin Cuică, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, editura ART XXI, Iași, 2011
2. Octavian Barbosa, *Dicționarul artiștilor români contemporani*, editura Meridiane, București, 1976
3. http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Mocanu
4. Materiale inedite furnizate de soția pictorului, Elena Mocanu, născută Samson

**SCHIȚE
,
ȘI DESENE
,**

**Sketches
and Drawings**

Dantelărie forjată – Leningrad / Wrought Iron Latticework, Leningrad

Sighișoara

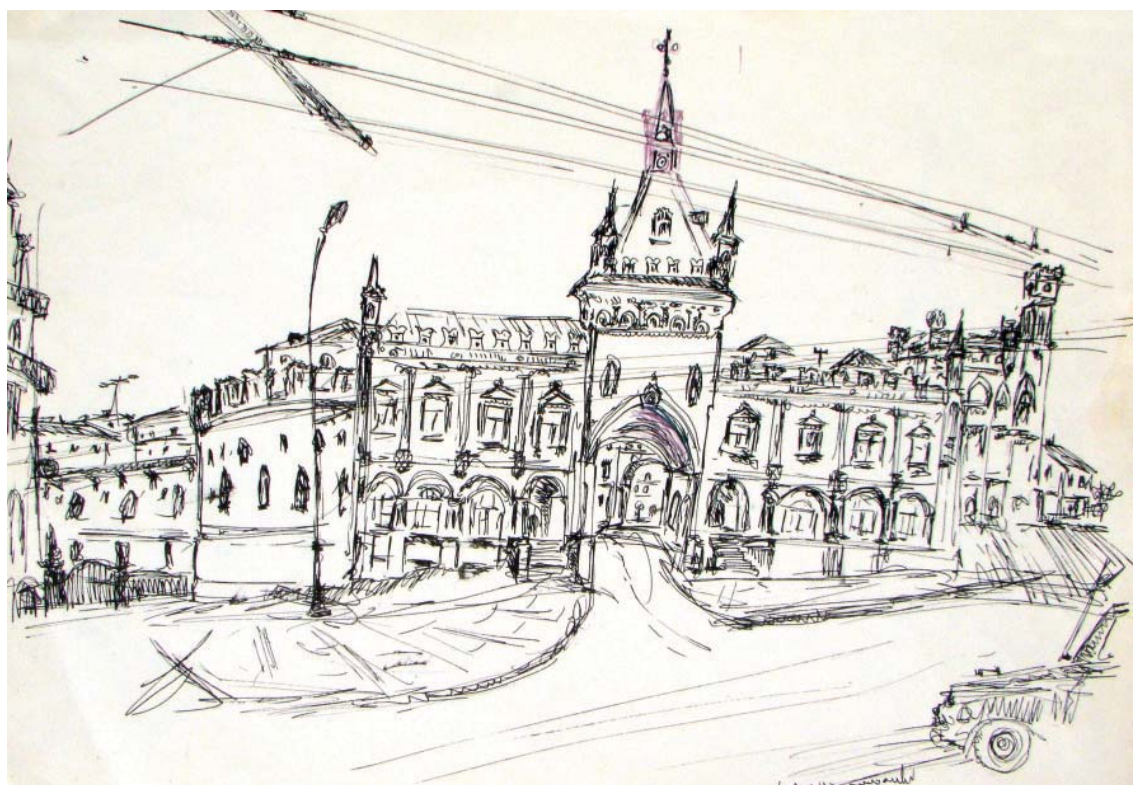
Karlsruhe

Biserica / Church

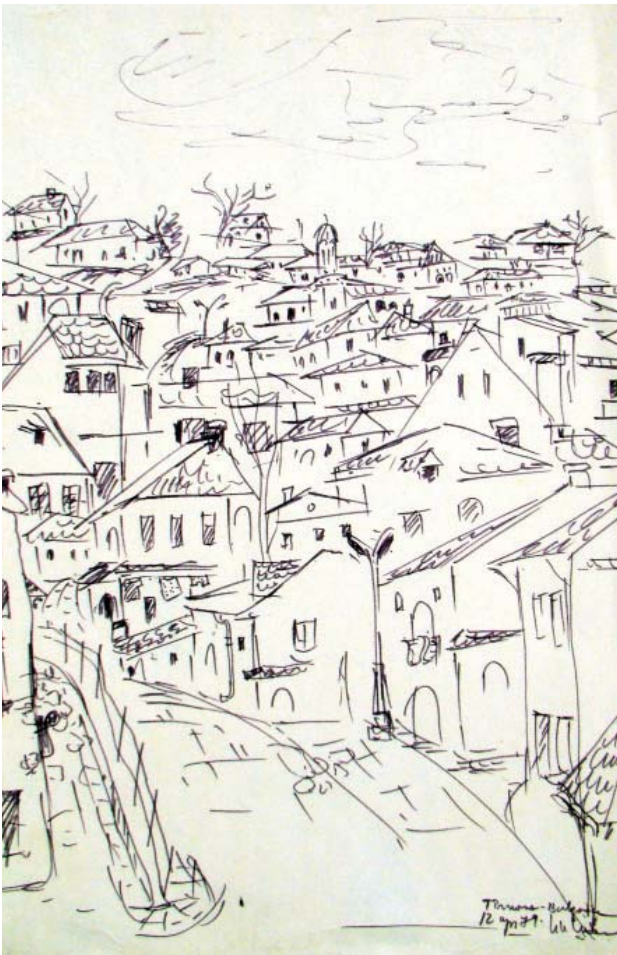
Slănic

Acoperișuri / Rooftops

Palat / Palace

Târnovo - Bulgaria / Veliko Tarnovo

Turn cu ceas / Watch Tower

Podul minciunilor /
Bridge of Lies - Sibiu

Vedere / View

Leningrad

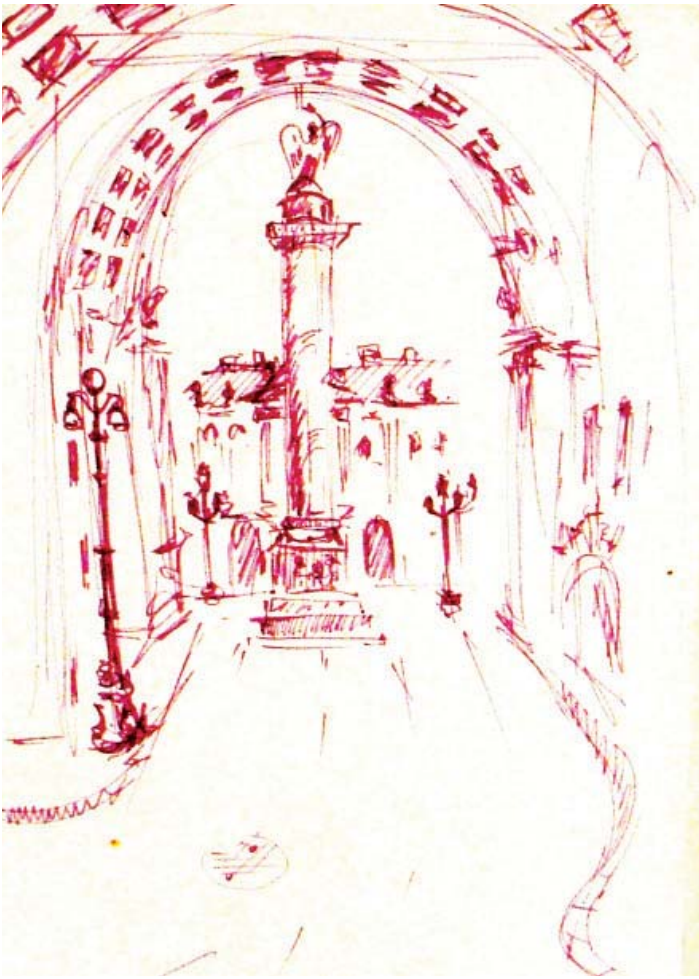
Leningrad

Turnuri și cupole / Towers and Domes

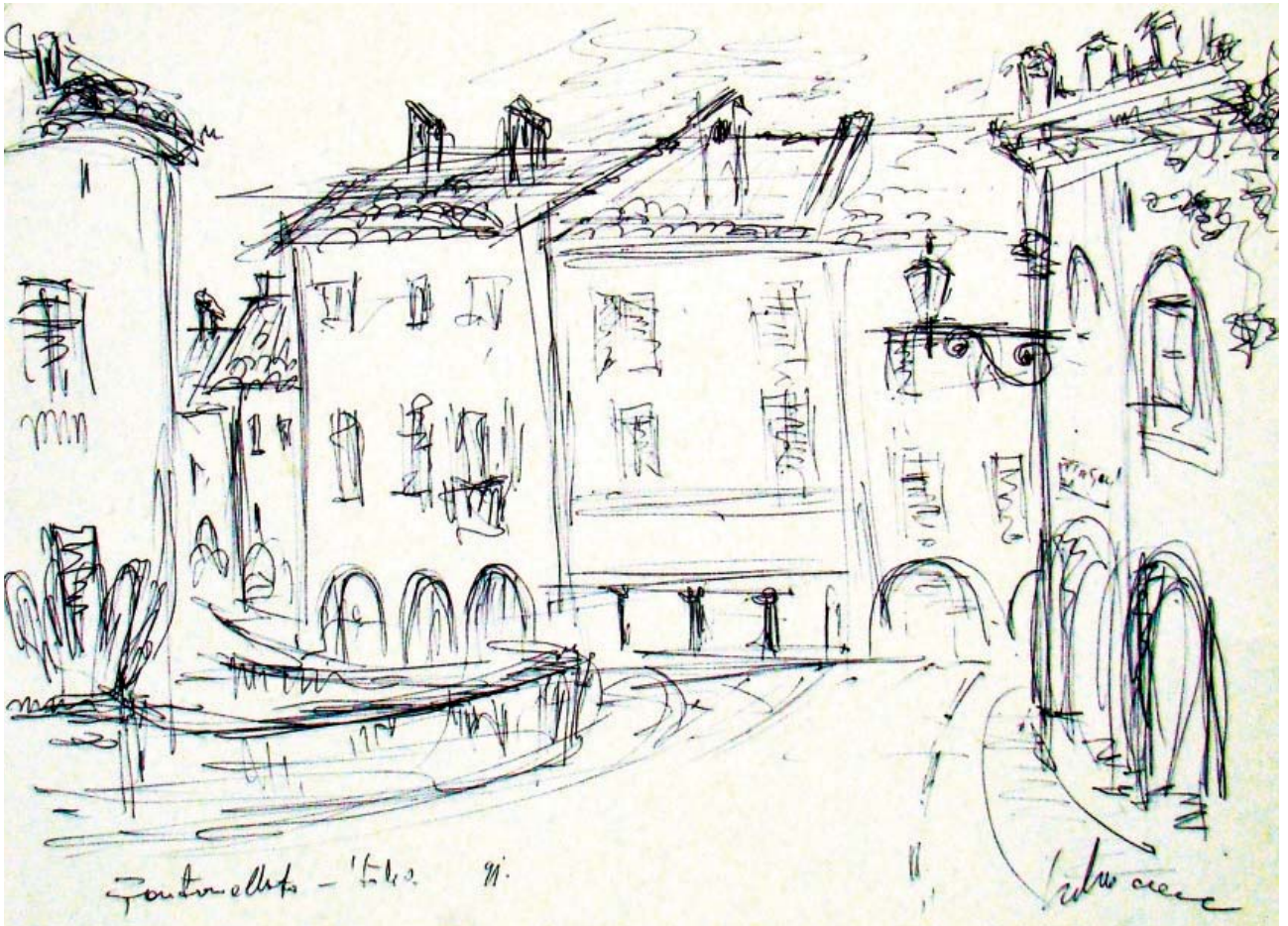
Colț de oraș /
A Corner of the Town

Portal / Porch

Acoperișuri /
Rooftops

Fontanellato

Zidul Kremlinului / Wall of Kremlin

Catedrală / Cathedral

Vedere din Leningrad 1 / View of Leningrad 1

Vedere din Leningrad 2 / View of Leningrad 2

Vedere din Leningrad 3 / View of Leningrad 3

Pod / Bridge

Bărci în așteptare / Boats waiting

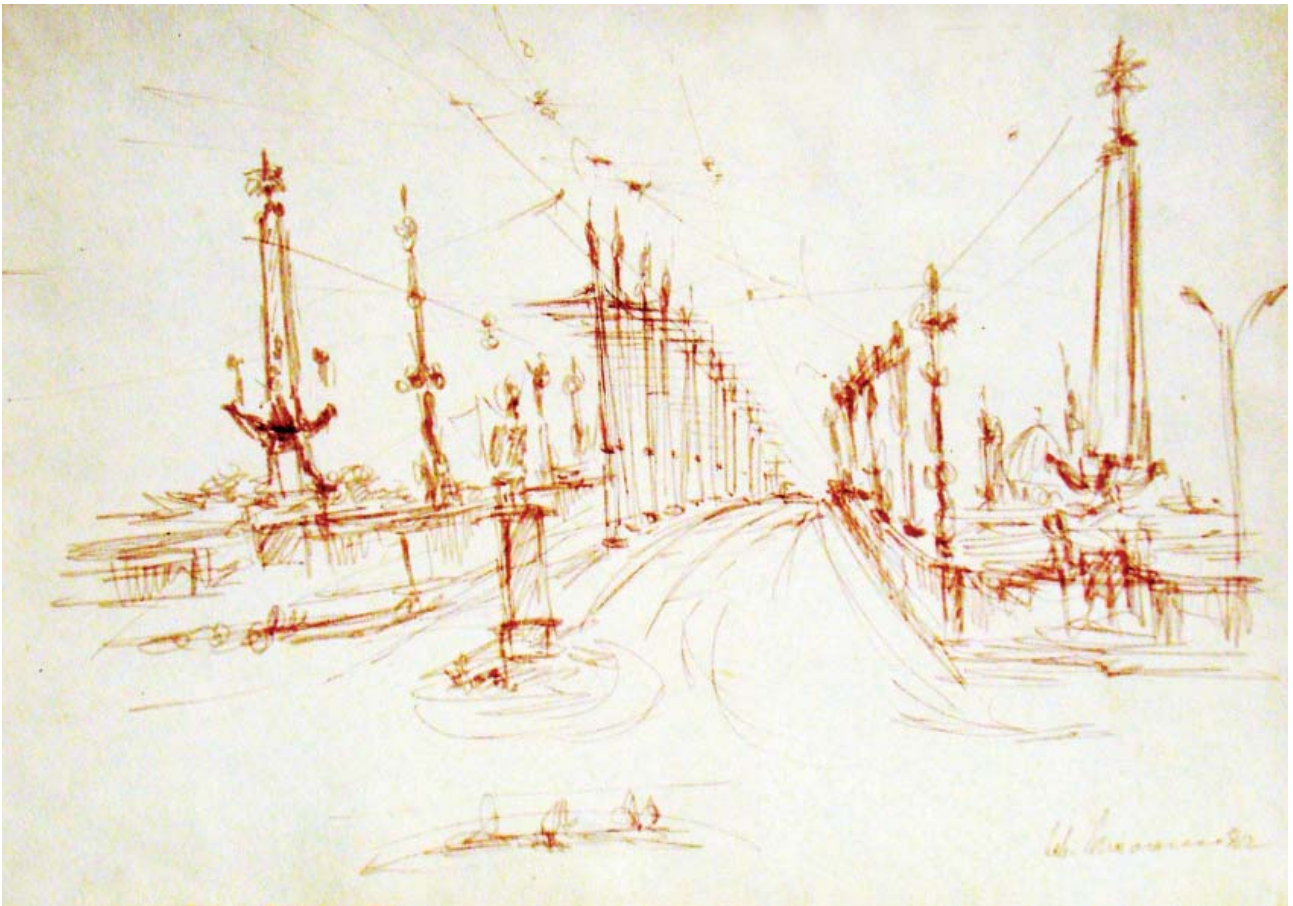
Poduri / Bridges

Clădiri masive / Massive Buildings

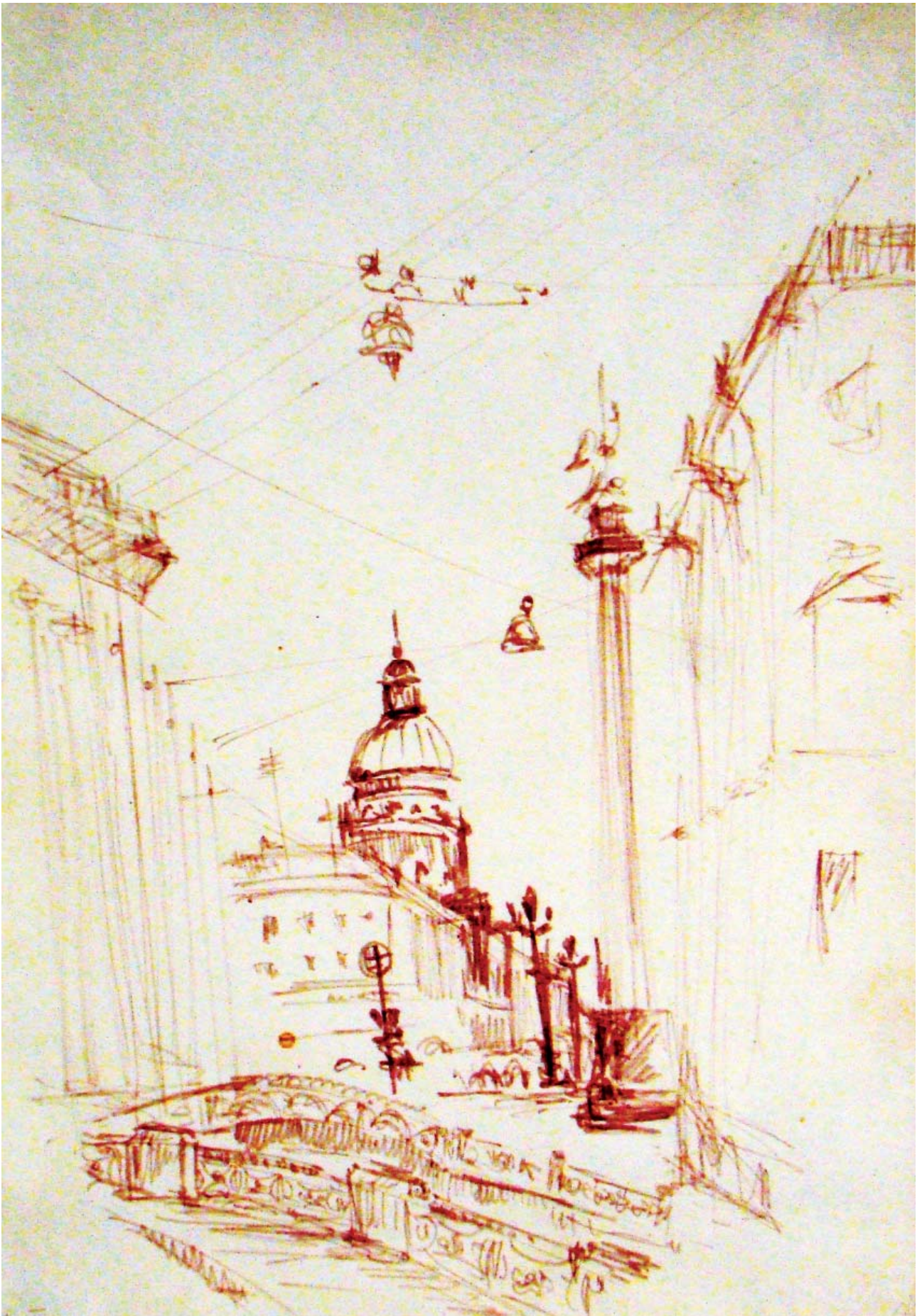
Notre Dame de Cazan

În lungul străzii / Along the Street

Moscova / Moscow

Moscova / Moscow

Bedonia

Biblioteca di Busseto /
Library of Busseto

Pe sub portal /
Under the Porch

Arhitecturi / Architecture

Leningrad

Strasbourg

**ACUARELE
ȘI CERAPASTEL**

**Watercolour
and Dry Pastel**

Acoperișuri / Rooftops – Sighișoara

Onești

Sofia – Catedrala / The Cathedral

Stradă pustie / Deserted Street

Scânteii / Sparks

Corabia

Flori delicate / Delicate Flowers

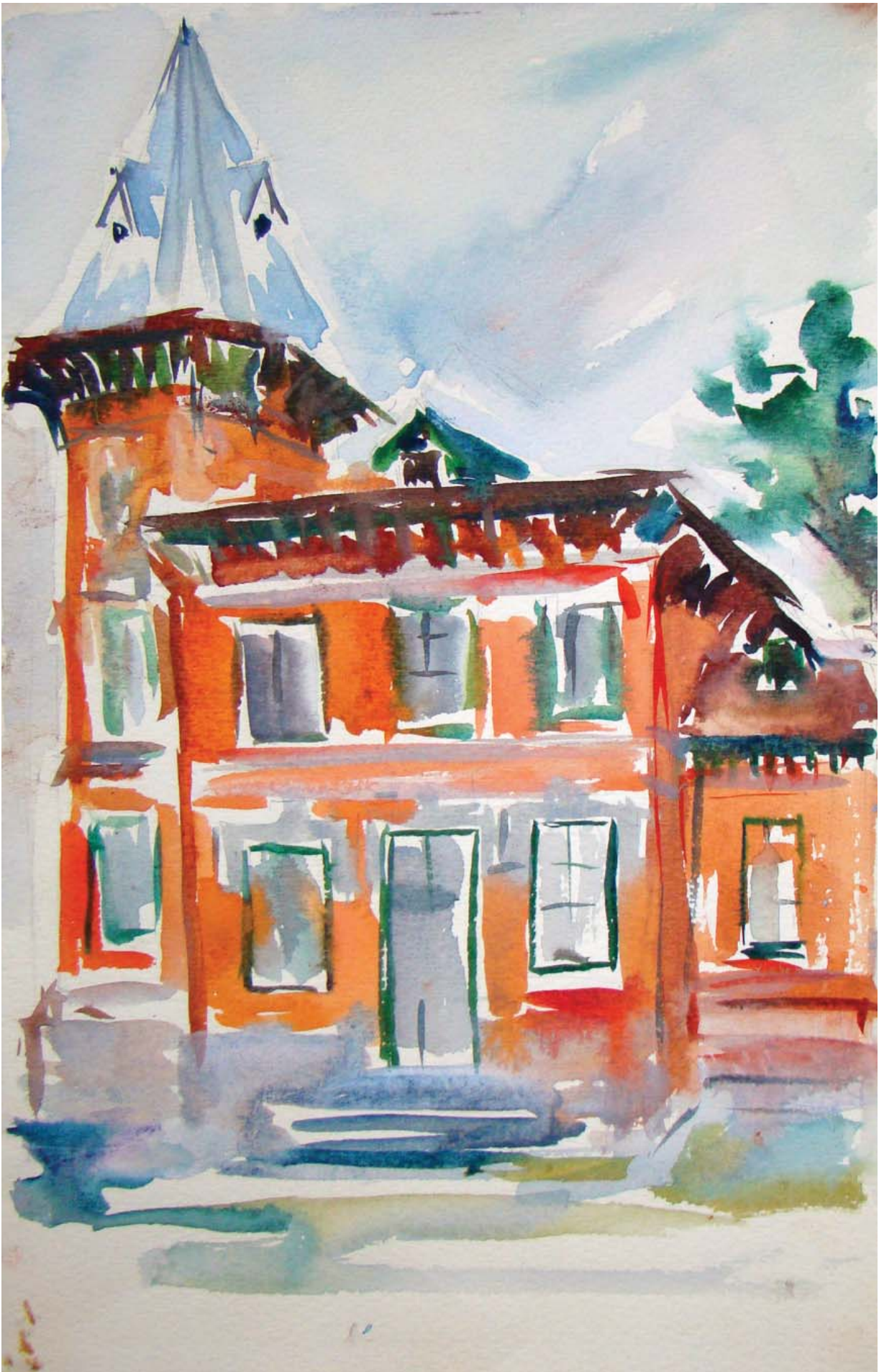
Intrare străjuită / Guarded Gateway

Periferie – Finlanda / Outskirts – Finland

Motocei / Tassels

Gara / Railway Station Salina – Tg. Ocna

Bărci pe Neva / Boats on Neva

Calea ferată / Railway
113

New York

Monumentul astronautilor / Astronauts Monument

Mănăstirea Voroneț / The Voroneț Monastery

Vâlcele

Floarea spinului / Thorn Flower

Casă tristă / Bleak House

Casă cu turn / House with Tower

Budapest / Budapest

Agapia / The Agapia Monastery

Mănăstirea Agapia / The Agapia Monastery

→
Agapia / The Agapia Monastery

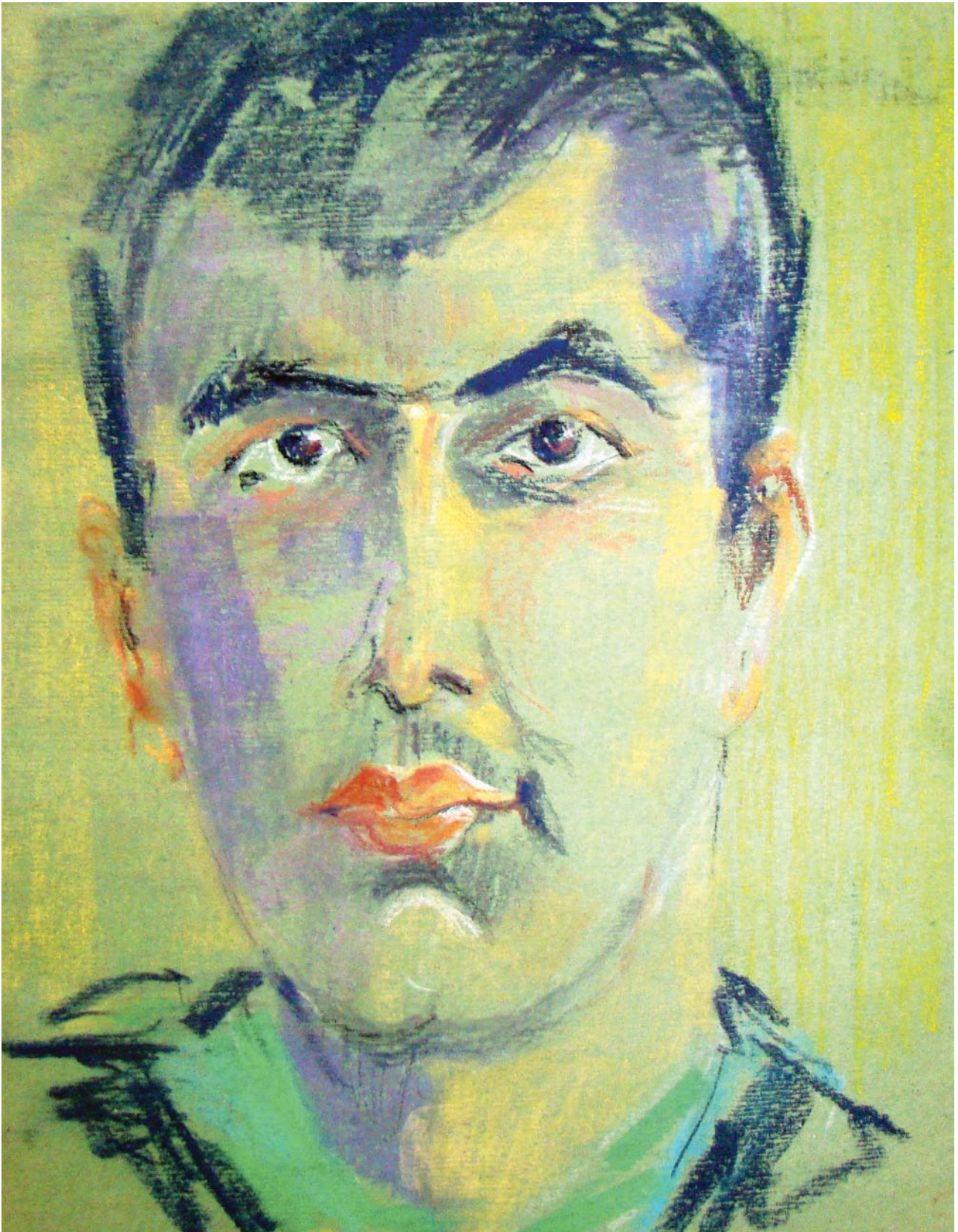
Turn de veghe / Watchtower

Hrad

Catedrala sf. Isak / Saint Isaac's Cathedral – Leningrad

Adolescent / Adolescent

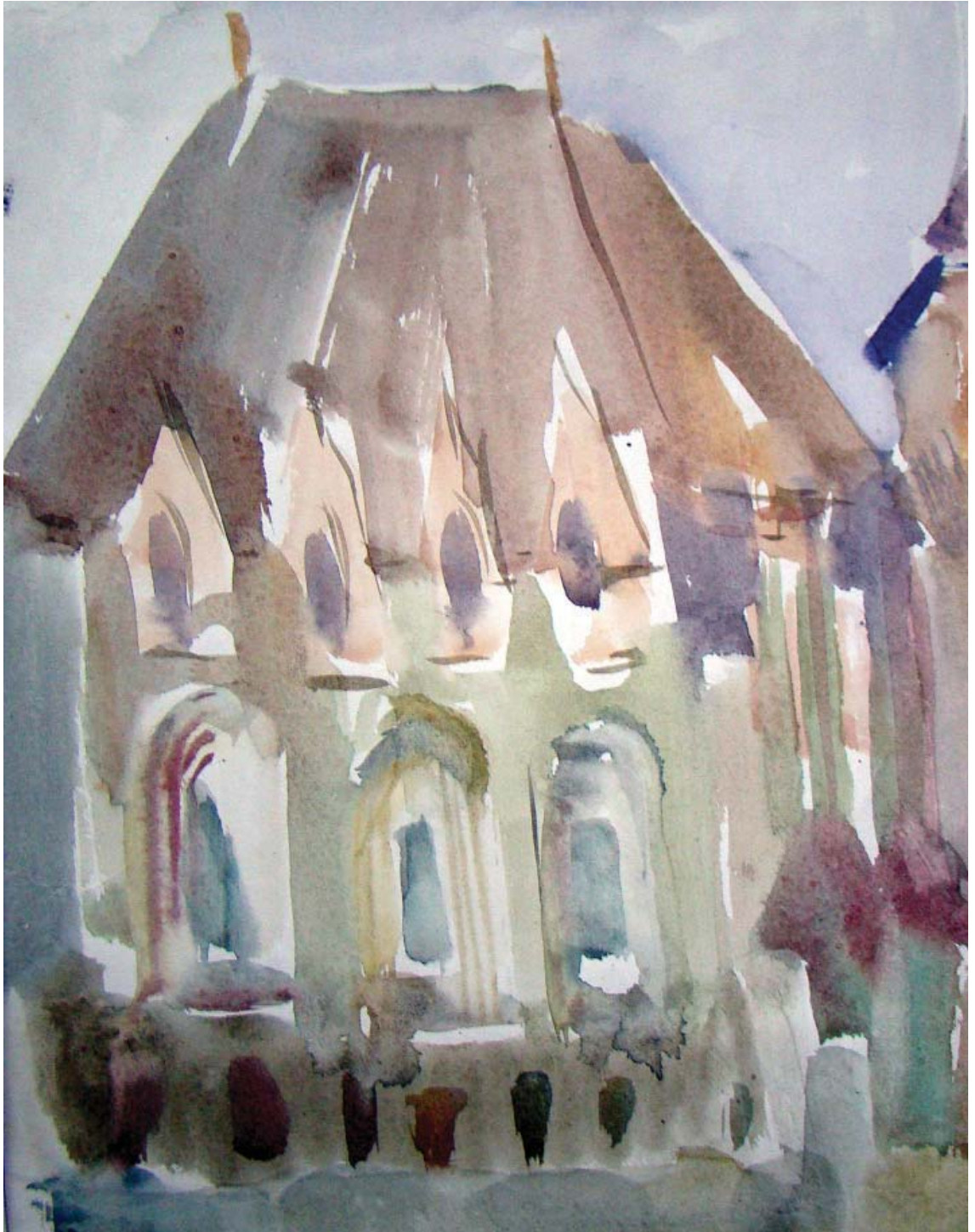
Primăvară / Spring

Stradă îngustă / Narrow Street

Acoperișuri / Rooftops

Masivitate / Ponderosity

Bulgaria – Acoperișuri / Rooftops

Casă la Vaslui / House in Vaslui

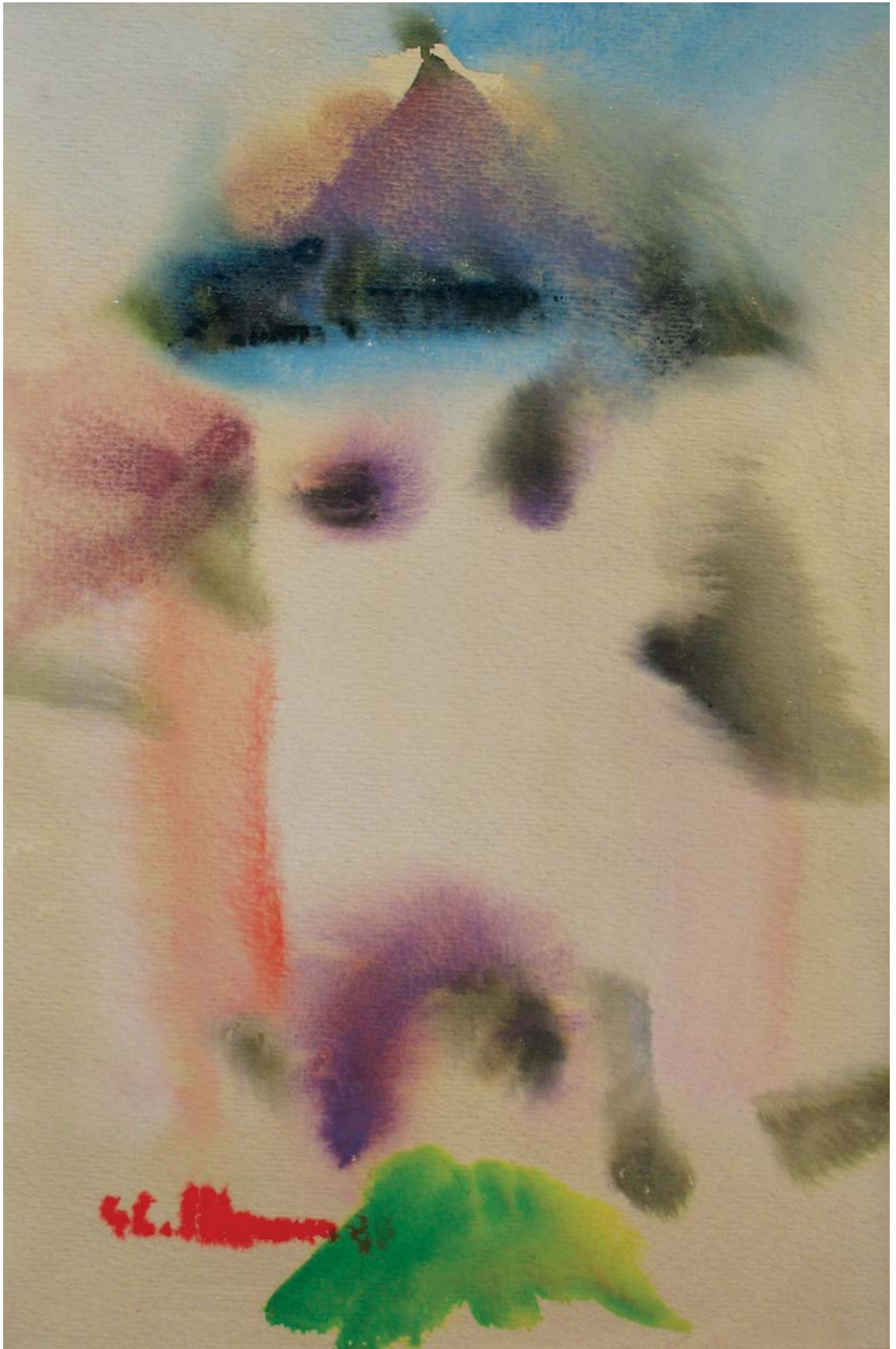
Insula Jersey / Jersey Island

Poduri pe Neva / Bridges on Neva
133

Sinaia

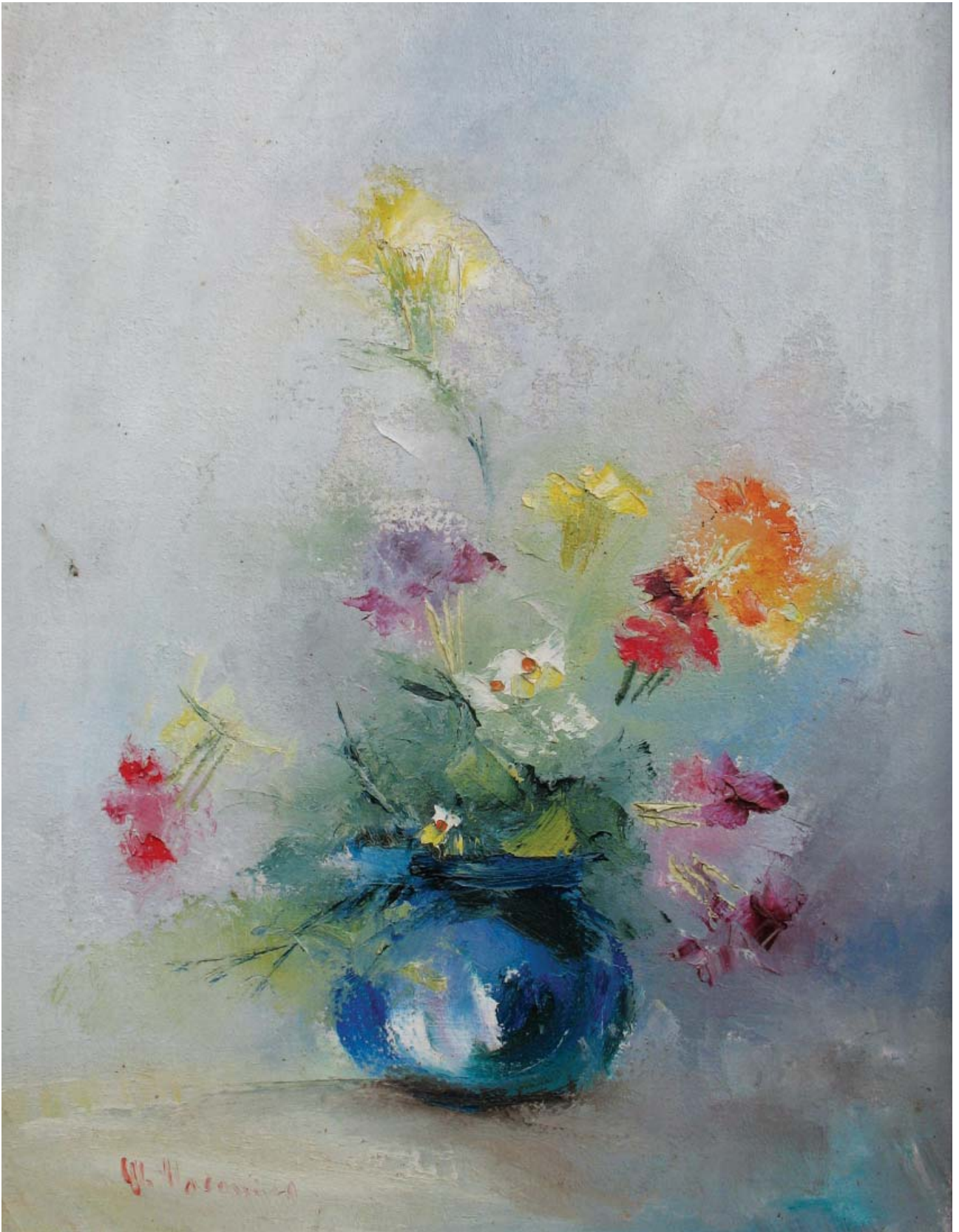
Ochi de strajă / Guarding Eye

Praga / Prague

ULEI

Oil

Frezii / Freesias

Casa mătușii Catrina / House of Aunt Catrina – Cașin

Zorele / Morning Glory

Maci / Poppies

Case iarna / Houses in Winter

Boboteaza la Oituz / Epiphany in Oituz

Sfârșit de toamnă '85, 1 / End of Autumn '85, 1

Sfârșit de toamnă '85, 2 / End of Autumn '85, 1

Spânț / Hellebore

Cireş japonez / Japanese Cherry Tree

Școala din Malu / School in Malu

Hârja

Bordeiul / The Hovel

Copaci desfrunziți / Bare trees

Colț de suflet / The Corner of the Soul

Lumina parcului / The Light of the Park

Dealuri cărunte / Hoary Hills

Perchiul

Cabană sub nămeți / Cabin under Snowdrift

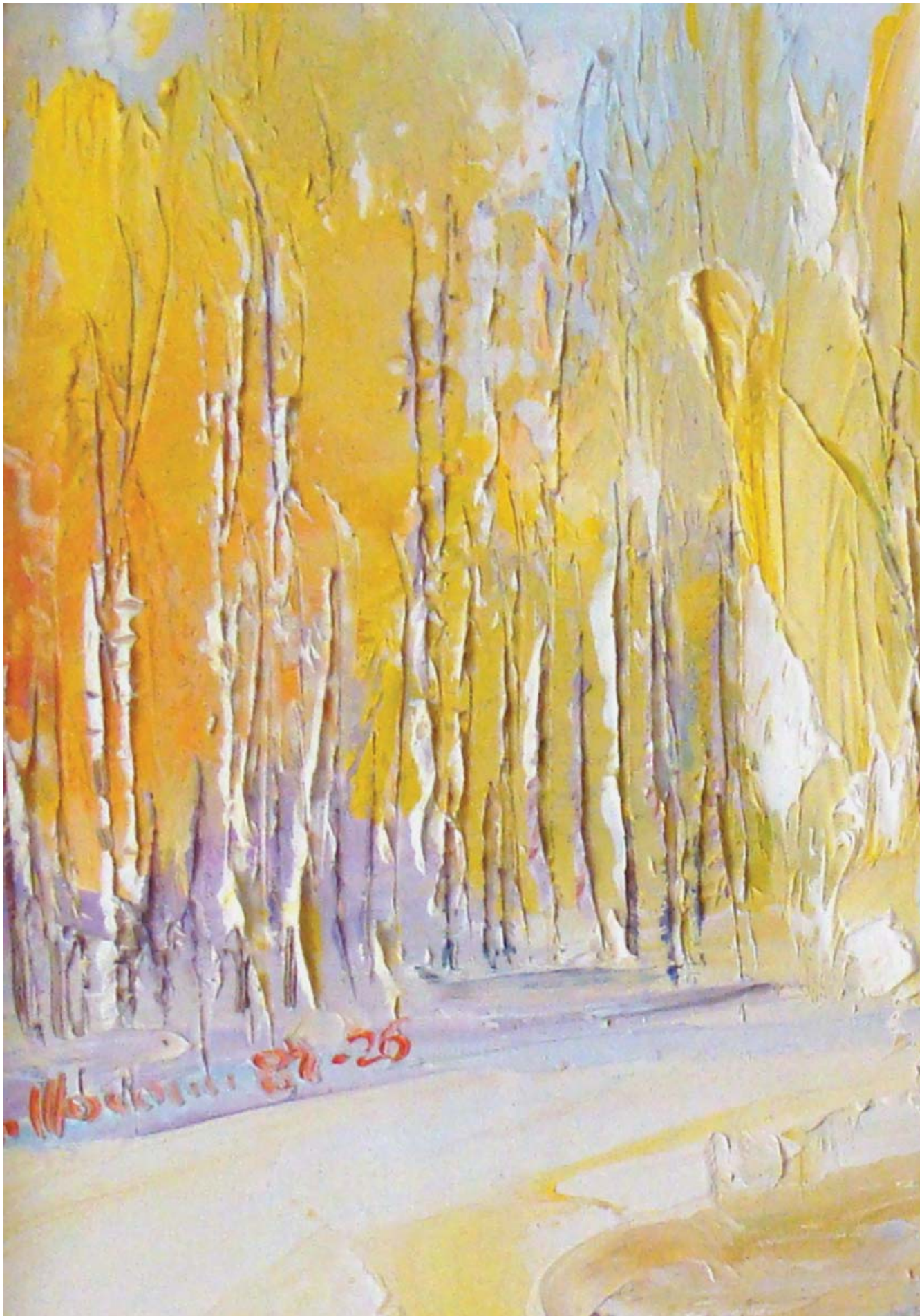
Toamnă / Autumn

Trandafiri / Roses

Crizanteme / Chrysanthemums

Pădure de mesteceni / Birch Grove

Pansele / Pansies

Ghiocei / Snowdrops

Zbor / Flight

Siluete albe / White Silhouettes

Case cu turn / Houses with Towers

Brândușe / Crocuses

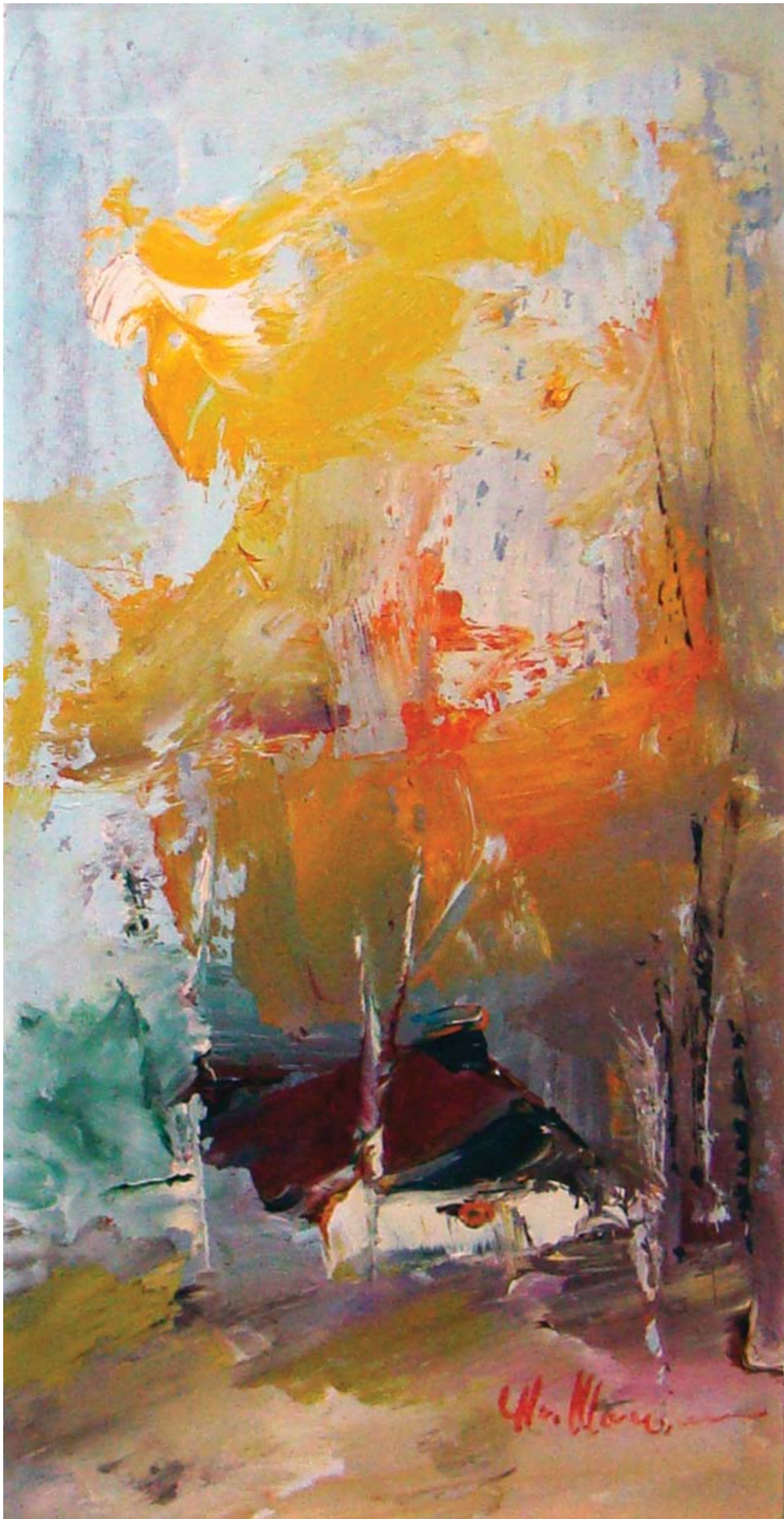
Ciclame / Cyclamen

Gälbenele / Marigold

Ochioase / Heart's Ease

Printre copaci / Among the trees

Țuguiul lui Barbă-Cot / The Cubit-Beard Peak

Sub nămeți / Under Snowdrift

Ochiul / The Eye

Casă / House

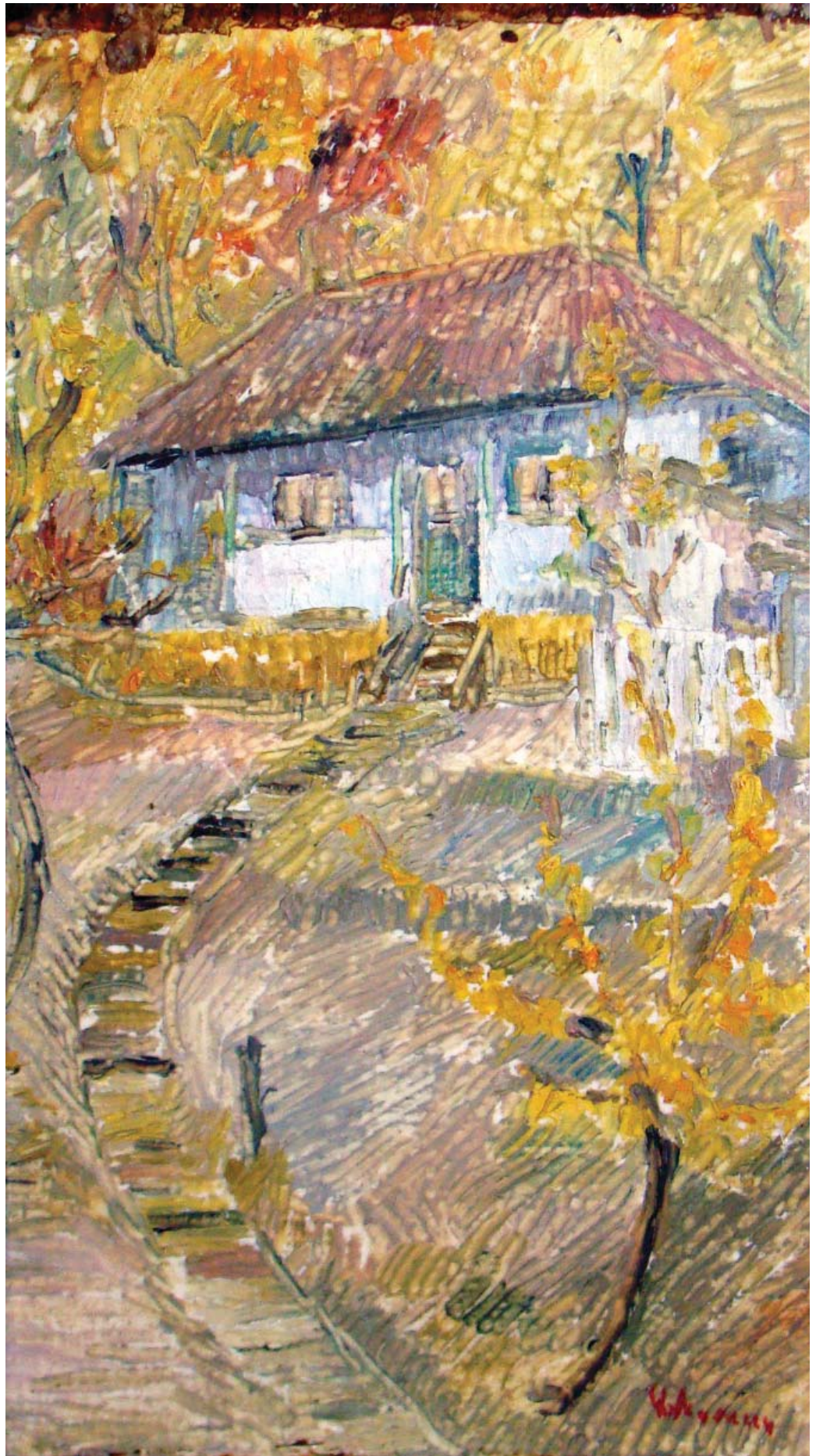
Iarnă în sat / Winter in the Village

Pe malul apei / On the Shore

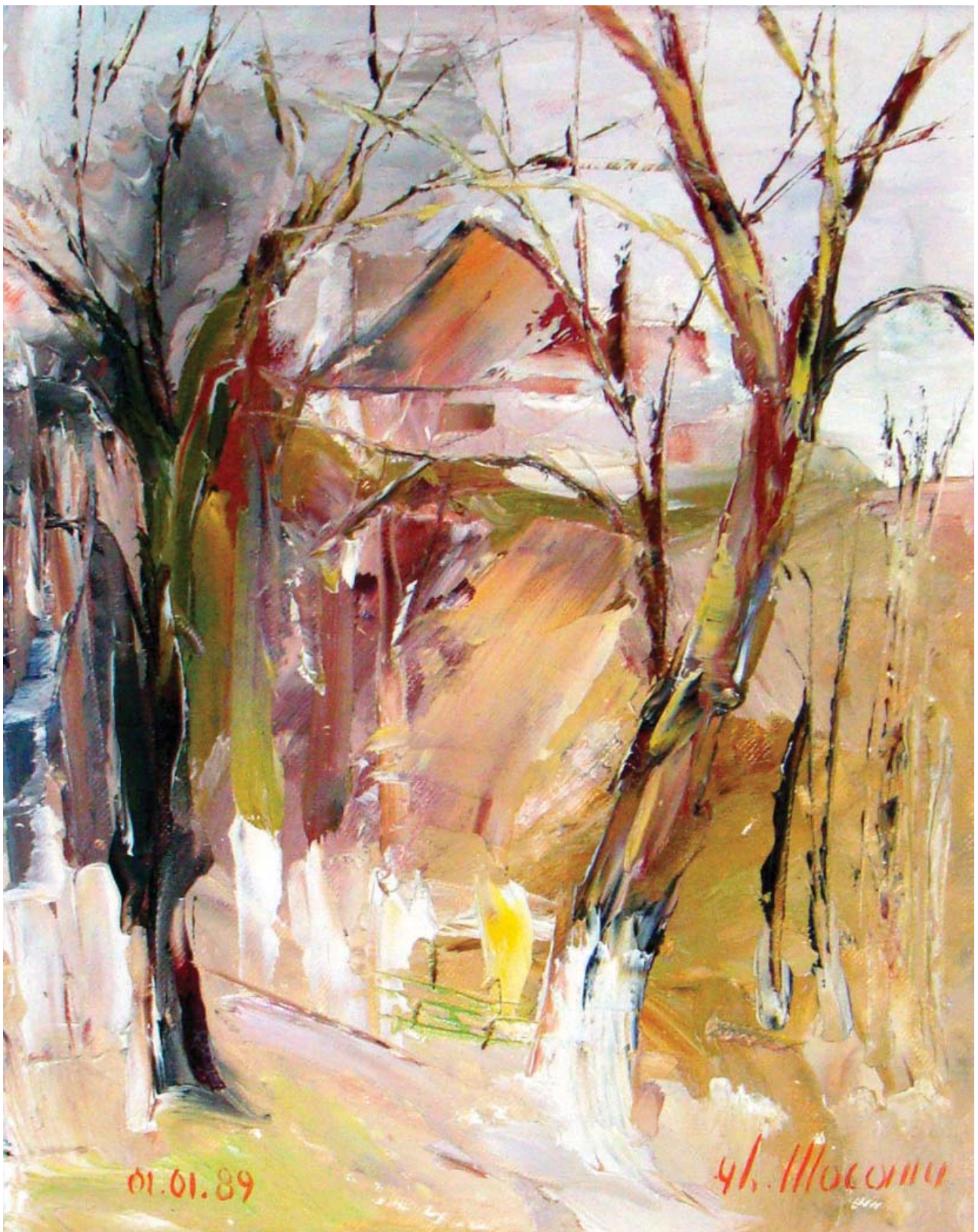

Tăcere / Silence

Casă bătrânească / Traditional House

Conacul Aslan - în parc / The Aslan Manor House – In the Park

Pansele / Pansies

Solemmitate / Solemnity

Dalii / Dahlias

Crizanteme / Chrysanthemums

Solitudine / Solitude

Vârtej / Whirlwind

Vază cu flori / Vase with Flowers

Dalbă de grădină / Garden Dahlias

Flori / Flowers

Crizanteme albe /
White Chrysanthemums

Petunii / Petunias

Flori / Flowers

Floarea soarelui / Sunflower

Panseluțe / Pansies

Flori / Flowers

Măr japonez / Japanese Apple Tree

Motocei / Tassels

Flori / Flowers

Odihna luminii / The Rest of the Light

Fluturi / Butterflies

Inișor / Toad Flax

Flori albastre / Blue Flowers

Crengi de măr / Apple Tree Twigs

Gingășie / Delicacy

Casă ocrotită /
Harboured House

Două case între plopi / Two Houses Among Poplars

Turn / Tower

Case cu străjeri / House with Guards

Singuraticul / The Loner

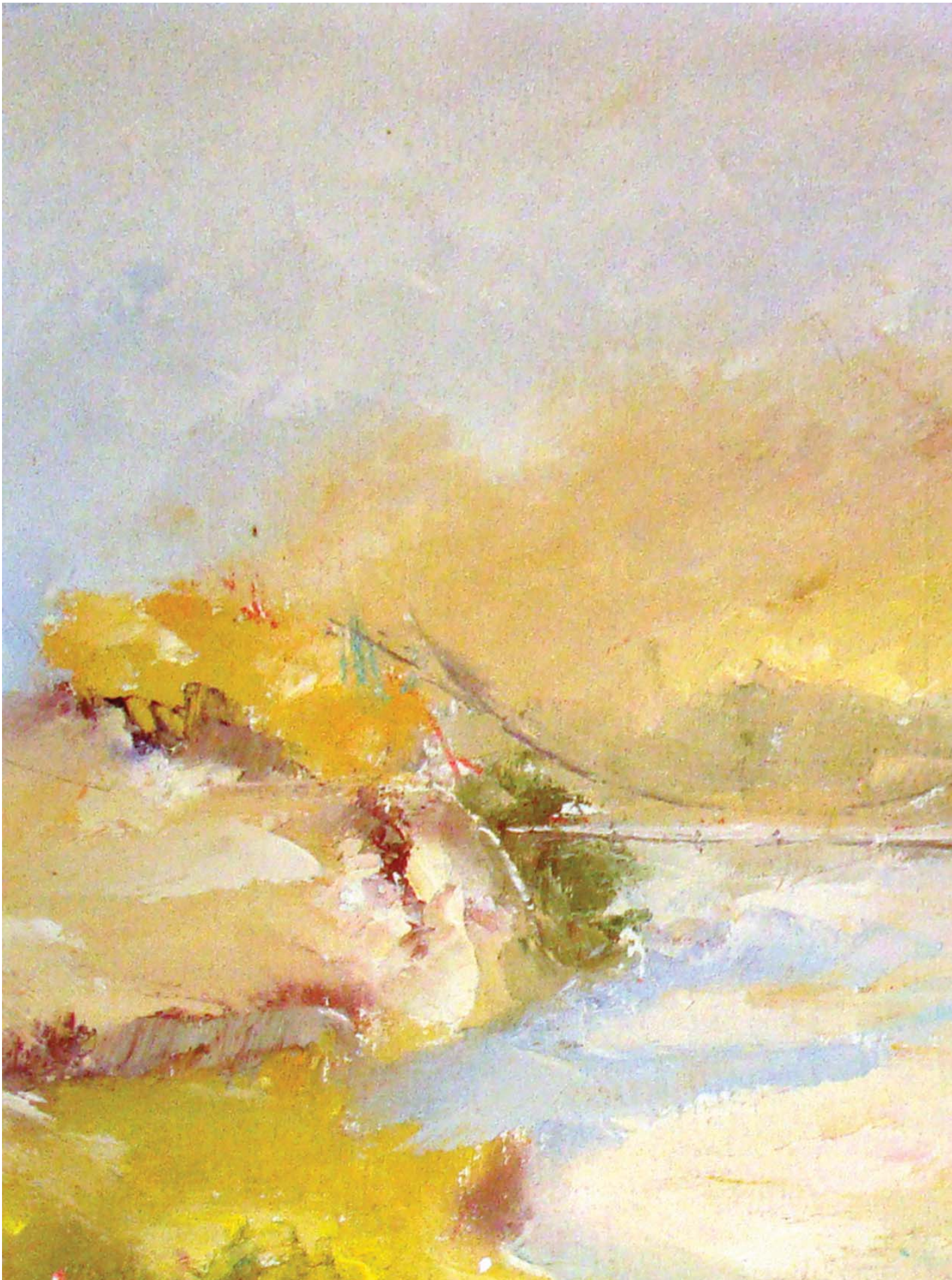
Moara lui Moș Mitică / Uncle Demeter's Watermill

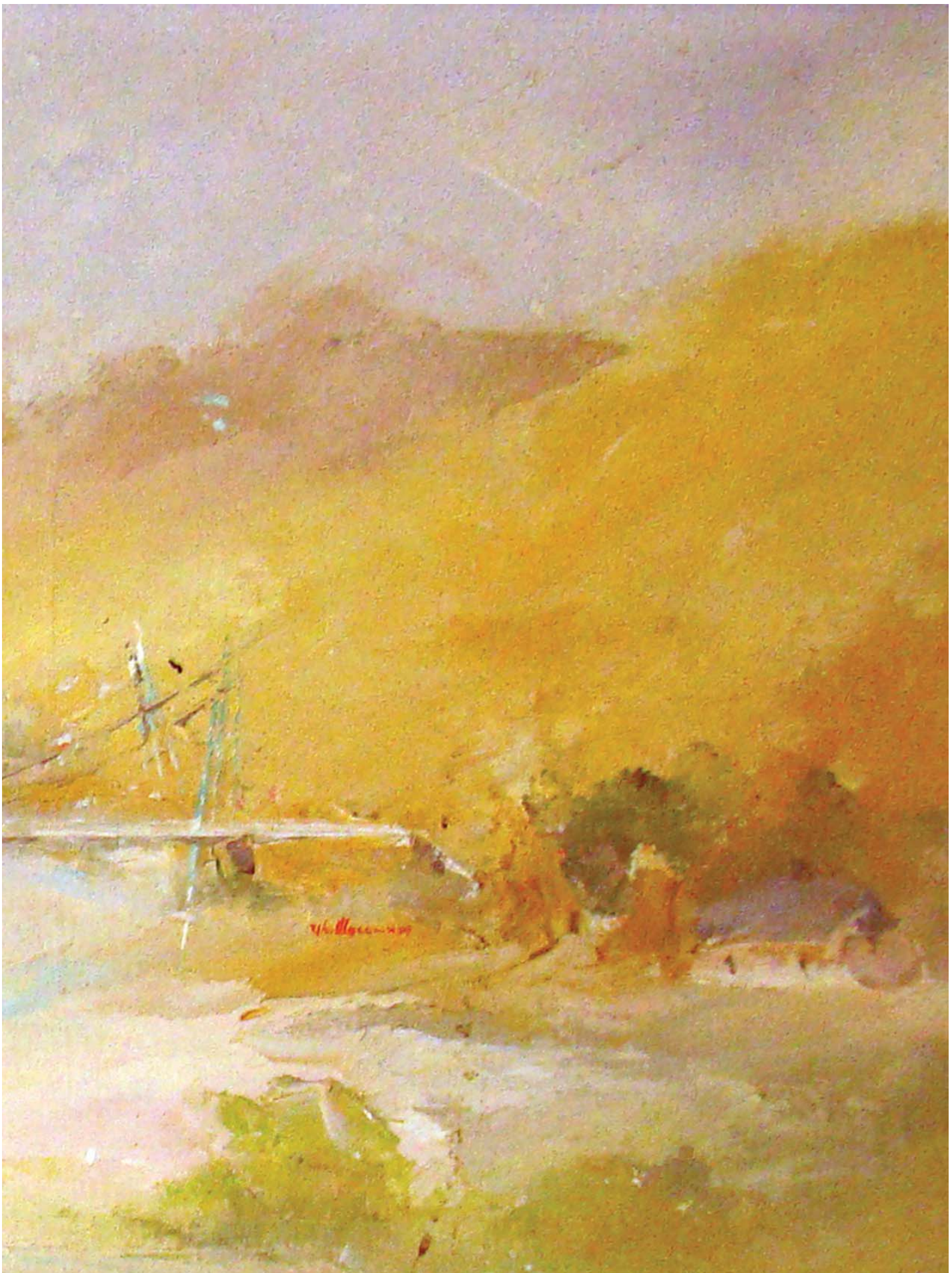
Iarna în colț de sat / Winter in the Corner of the Village

Flori / Flowers

Magistrala de gaz peste Trotuș / The Gas Pipeline over the Trotuș River

Peisaj de primăvară / Spring Landscape

Peisaj la Oituz / Landscape in Oituz

Case pe coline sub zăpadă / Houses on Hills under Snow

Bacoviene / Bacovian Landscape

Pace / Serenity

Însurare / Twilight

Primăvară / Spring

Primăvară / Spring

Printre copaci / Among the Trees

Tristețe / Bleakness

Copaci desfrunziți iarna / Bare Trees in Winter

Vară târzie / Late Summer

Margini de sat / Village Outskirts

Periferie / Outskirts

Malul Oituzului / Oituz Shore

Copaci / Trees

Ger / Frost

Valea Oituzului iarna / Oituz Valley in Winter

Trei ostași / Three Soldiers

Primăvară / Spring

Valea Cașinului / Cașin Valley

